

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

INFINITIVNÍ KLAUZE V SOUČASNÉ FRANCOUZŠTINĚ A
JEJICH ČESKÉ EKVIVALENTY
(KORPUSOVÁ ANALÝZA – INTERCORP)

Vedoucí práce: doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

Autor práce: Markéta Šťastná

Studijní obor: Francouzský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 4.

2013

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby taktéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne 30. dubna 2013

.....

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. PhDr. Ondřeji Peškovi, Ph.D za jeho trpělivost, cenné rady a odborné vedení při psaní této práce.

ANOTACE

Cílem této bakalářské práce je popsání a analýza francouzských infinitivních klauzí a následně popis jejich českých ekvivalentů.

Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část objasňuje pojmy infinitiv a infinitivní klauze, zabývá se popisem morfologických, sémantických a syntaktických vlastností infinitivních klauzí. Praktická část je založena na rešerši provedené v korpusu InterCorp.

Klíčová slova: Infinitiv

Infinitivní klauze

Korpus

InterCorp

ANOTATION

The aim of this bachelor thesis is to describe and analyse infinitive clauses in French and a subsequent delimitation of their Czech counterparts. The thesis is divided into two parts. The theoretical part defines the concepts of an infinitive and an infinitive clause and further it delineates their morphological, semantic and syntactic features. The research part results from a search in the InterCorp corpus.

Key words: Infinitive

Infinitive clauses

corpus

InterCorp

Obsah	
ÚVOD	8
Metodologie	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Objasnění pojmů	10
1.1. Infinitiv	10
1.1.1. Významové vlastnosti	10
1.1.2. Morfologické vlastnosti	10
1.1.3. Vlastnosti syntaktické	11
1.1.4. Stylistické vlastnosti	15
1.2. Věta (phrase), výpověď (énoncé), klauze (proposition)	16
1.3. Infinitivní klauze – Proposition infinitive	16
1.3.2. Infinitivní klauze – vlastnosti	17
1.3.2.1. Sémantické vlastnosti	17
1.3.2.2. Morfologické vlastnosti	17
1.3.2.3. Syntaktické vlastnosti	17
1.3.3. Grevissov popis výskytu infinitivů ve větách a infinitivních klauzích	18
1.4. Polovětné konstrukce	21
1.4.1. Polovětné klauze předmětové	22
1.4.2. Polovětné konstrukce příslovečné	22
1.4.3. Polovětná konstrukce podmětová	24
PRAKTICKÁ ČÁST	28
2. Korpusová analýza	28
2.1. Après + infinitiv	28
2.2. Avant de + infinitiv	31
2.3. Pour + infinitiv	34
2.4. Sans + infinitiv	38
2.5. De façon à + infinitiv	42
2.6. Par le seul fait de + infinitiv	45
2.7. Du seul fait de + infinitiv	46

2.8.	À force de + infinitiv	46
2.9.	Faute de + infinitiv	51
2.10.	Loin de + infinitiv	52
2.11.	Afin de + infinitiv	57
2.12.	En vue de + infinitiv	59
2.13.	Dans l'intention de + infinitiv	62
2.14.	Dans le but de + infinitiv	62
2.15.	De peur de + infinitiv	64
2.16.	Par peur de + infinitiv	66
2.17.	De crainte de + infinitiv	67
2.18.	De manière à + infinitiv	67
2.19.	Au point de + infinitiv	69
2.20.	En sorte de + infinitiv	72
2.21.	De sorte de + infinitiv	72
2.22.	À condition de + infinitiv	72
2.23.	À moins de + infinitiv	74
2.24.	Sauf à + infinitiv	75
2.25.	Quitte à + infinitiv	76
2.26.	Plutôt que de + infinitiv	76
2.27.	sous peine de + infinitiv	78
3.	Korpusová analýza – shrnutí	78
4.	Závěr	90
5.	Résumé	92
6.	Bibliografie	95

ÚVOD

Infinitivní klauze je gramatický jev, který ať už si to uvědomujeme, nebo ne, přirozeně používáme při komunikaci ve francouzštině. Cílem mé bakalářské práce je především globální uchopení infinitivní klauze, jako čteně využívaného jazykového prostředku v psané i mluvené francouzštině. Chci se věnovat popisu jeho vlastností, funkcí a jeho překladu do češtiny.

Odborná literatura a jednotlivé gramatiky se v tomto tématu častokrát neshodují a rozcházejí, proto jsem se rozhodla vycházet hlavně z literatury, která mi byla k tomuto tématu doporučena.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí – teoretické a praktické.

V teoretické části nejprve objasním jednotlivé pojmy. Jednak chci zachytit rozdílnost chápání pojmů, ale také využití a v neposlední řadě vyjádření infinitivních klauzí v češtině. K vysvětleným pojmům budu pro snazší představu připojovat konkrétní příklady. Objasním základní pojmy jako infinitiv, věta, klauze, infinitivní klauze a infinitivní věta. Popíši jejich vlastnosti, funkce a možnosti užití. Infinitivy jsem se rozhodla popsat jak z pohledu češtiny, tak z pohledu francouzštiny. Myslím si, že pro uchopení celé problematiky je to nezbytné.

V praktické části bakalářské práce ověřím teoretické poznatky v paralelním korpusu Intercorp. Pomocí korpusové analýzy budu vyhledávat response infinitivních klauzí.

Metodologie

Tato práce bude především založena na poznatcích získaných z odborné literatury, které následně ověřím v paralelním korpusu InterCorp. Z česky psaných titulů chci prozkoumat Příruční mluvnici češtiny od kolektivu autorů, dále Šabršulovu Vědeckou mluvnici francouzštiny a Francouzskou mluvnici Hendricha a spol. Z francouzské literatury určitě nahlédnu do Le Bon usage autorů Grevisse a Goosse, dále Grammaire de la Phrase Française od Le Goffica a také Grammaire critique du français M. Wilmeta a Grammaire méthodique du français od kolektivu autorů.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Objasnění pojmů

Pro snadnější uchopení celého tématu je nutno zdůraznit a rozlišit několik pojmů. Stěžejními jsou pro nás pojmy infinitiv a infinitivní klauze. Pro objasnění popíší také vlastnosti infinitivů. Dále musíme rozlišit větu od výpovědi a klauzi.

1.1. Infinitiv

Při zkoumání infinitivu z pohledu dvou odlišných jazyků jako je čeština a francouzština docházíme k tomu, že nejen vlastnosti, ale také užití se v obou jazycích do jisté míry liší. Nyní představím významové, morfologické, syntaktické a stylistické vlastnosti v infinitivů v češtině a francouzštině.

Podrobnému popisu vlastností francouzských infinitivů se věnoval Jan Šabršula ve Vědecké mluvnici francouzštiny, z jehož poznatků budu vycházet (Šabršula 1986;291). Pro popis infinitivů v češtině využiji Příruční mluvnici češtiny od kolektivu autorů.

1.1.1. Významové vlastnosti

Významovou vlastností infinitivů jak v češtině, tak ve francouzštině je schopnost vyjadřovat děj nebo stav. Naopak infinitivy nemají schopnost pojmenovávat předměty (osoby, živočichy, věci) a pojmy nebo kvality.

1.1.2. Morfologické vlastnosti

Příruční mluvnice češtiny od kolektivu autorů¹ definuje infinitiv jako slovníkovou formu slovesa, která je nositelem vidu (*psát, napsat; opsat, opisovat*) a rodu: činného (*pozorovat*) a trpného (*být zpozorován*). Francouzština chápe infinitiv jako slovesný tvar, u kterého není určeno ani číslo ani osoba. Infinitiv ve francouzštině může

---

¹ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 337

omezeně, na rozdíl od češtiny, vyjadřovat čas, př. *avoir chanté* a dále vyjadřuje stejně jako v češtině rod děje (voix). Infinitivy ve francouzštině ani v češtině nejsou schopny vyjádřit osobu, číslo, modalitu, jmenný rod a pád.

Hendrich, Radina a Tláskal²neřadí mezi vlastnosti infinitivu schopnost vyjádření času. Naopak Jan Šabršula³ podrobně vyčleňuje několik typů infinitivů nebo jejich složených forem, které do jisté míry čas vyjadřují. Mezi infinitivy tak rozlišuje infinitiv prostý *infinitiv présent*, infinitiv minulý *infinitiv passé* a infinitiv složený *infinitiv composé*.

Martin Riegel⁴ rozlišuje jednoduchou formu neboli přítomný infinitiv (*chanter – zpívat*) a složenou formu tzv. minulý infinitiv (*avoir chanté – zazpívat/být zazpíváno*) a vysvětluje, že minulý infinitiv se neopírá o čas, ale o vid. Zatímco přítomný infinitiv (*vivre - žít, voter - volit*) vyjadřuje nedokonavost děje, minulý infinitiv (*avoir vécu, avoir voté*) vyjadřuje dokonavost.

Přítomný infinitiv představuje děj v průběhu jeho realizace. Realizace tohoto děje je umístěna v čase podle existujícího vztahu mezi infinitivem a hlavním slovesem. Děj vyjádřen infinitivem je současný s hlavním dějem, který se právě odehrává:

v přítomném čase může mít všeobecný význam: „*Toutes les belles ont droit de nous charmer, et l'avantage d'être rencontrée la première ne doit point dérober aux autres les justes prétentions qu'elles ont toutes sur nos coeurs.*“ (Molière, *Dom Juan*).

v minulém čase (jednoduchý minulý čas nebo imperfektum): „*Quoiqu'elle fût plus âgée que moi, elle reçut mes politesses sans paraître embarrassée.*“ (Abbé prévost)

„*Au lieu d'apercevoir à chaque pas des désagréments et des motifs d'aigreur, notre héros se laissait charmer par les douceurs de la prison.*“ (Stendhal)

1.1.3. Vlastnosti syntaktické

Infinitiv v češtině může vykonávat funkci podmětovou „*Vadilo by mi být poslední v každém závodě.*“⁵ předmětovou „*Zavázal se přepsat ten článek přes neděli.*“⁶,

² HENDRICH a spol. (1992), *Francouzská mluvnice*, s. 393

³ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 296

⁴ RIEGEL a spol. (2006), *Grammaire méthodique du français*, s. 333

⁵ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 417

přísudkovou „*Přednášejícímu nebylo rozumět.*“⁷. Dále může být infinitiv součástí podmínkových souvětí „*Dát jim do ruky pilu, pokáceli by celou Šumavu.*“⁸ a příslovečného určení účelu „*Byl se koupat.*“⁹. Infinitiv může být také účinkem „*Byl příliš chytrý, než aby se dal napálit.*“¹⁰, přívlastkový „*zákaz kouřit, touha zvítězit*“¹¹. Infinitiv Nahrazuje doplňkové věty „*Spatřil jsem ho vystupovat z vlaku.*“¹². Na infinitiv ještě můžeme nahlížet z hlediska výpovědi jako na infinitiv výzvodový. Vyjadřujeme jím tak rozkaz „*Dokouřit!*“¹³, povel „*Upažit!*“¹⁴, prosbu „*Prosím, informovat Pavla*“¹⁵, návrh „*Co říkáš tomu dát si kávu*“¹⁶, radu „*Radím ti pít heřmáněk*“¹⁷. Ještě můžeme zmínit, že infinitiv může rovněž vyjadřovat práci postoj „*Žít tak na Tahiti!*“¹⁸, postoj zájmu „*Chtěl bych pracovat ve vaší laboratoři*“¹⁹ a hodnotící postoj „*Kupovat takové zbytečnosti!*“²⁰.

Infinitiv ve francouzské větě plní funkci predikátu, jmenného doplnění predikátu, funkci podmětu věty, funkci předmětu, funkci doplňku a funkci přívlastku, funkci apozice a příslovečného určení.

Chtěla bych se zabývat slovesnou povahou infinitivu resp. infinitivu ve funkci predikátu. Infinitiv může zastávat funkci jak primárního, tak sekundárního predikátu.

V rámci primárního predikátu rozlišujeme infinitiv vyprávěcí (s předložkou *de*) „*Elle mit la dame à la porte et Louis, aussitôt, de bondir. Vyprovodila dámu ze dveří a Louis okamžitě vyskočil.*“²¹, infinitiv rozkazu, přání, rady „*Ne pas boire!*“²², infinitiv zvolací a deliberativní „*Est-ce qu'on a jamais songé à faire les huis clos!*“²³

⁶ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 424

⁷ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 409

⁸ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 472

⁹ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 485

¹⁰ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 465

¹¹ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 504

¹² GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 489

¹³ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 603

¹⁴ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 604

¹⁵ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 605

¹⁶ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 607

¹⁷ Tamtéž

¹⁸ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 630

¹⁹ Tamtéž

²⁰ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 631

²¹ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 292

²² ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 293

²³ Tamtéž

Infinitiv jako sekundární predikát vyjadřuje druhé sdělení ve větě. V tomto případě se stává infinitiv kondenzorem a následně má funkci některého větného členu (podmětu, předmětu, doplňku, přívlastku, přístavku, příslovečného určení), rozvíjí řídicí sloveso a rovněž představuje konatele nebo nositele děje, který byl tímto infinitivem vyjádřen. Takto vyjádřený predikát může být transformován ve větu s finitním slovesem. Sekundární predikát vyjádřen infinitivem bývá obvykle k řídicímu slovesu připojen předložkou nebo předložkovým souslovím a také tázacím zájmenem a tázacím příslovcem.

Jak už jsem výše zmínila, infinitiv jako sekundární predikát může ve větě zastupovat funkci předmětu, podmětu, přívlastku, přístavku a příslovečného určení. Nyní bych se chtěla věnovat konkrétním případům.

Předmětový infinitiv

Vyskytuje se po předložce *de* „*Je vous ordonne de le faire.*“²⁴, *à* „*La tempête nous oblige à chercher un abri.*“²⁵ a také bez předložky „*Il prétend vous avoir rencontré.*“²⁶

Infinitiv podmětový

Opět existuje s předložkou *de* „*Il est extrêmement difficile de connaître la vérité.*“²⁷ s předložkou *à* „*Mais ce n'est pas aux morts à juger les nouveautés.*“²⁸ a bez předložky „*Agir autrement eût compris l'avenir de la classe ouvrière.*“²⁹

Infinitiv ve funkci jmenné části přísudku nebo doplňku

Vyskytuje se s předložkou *à*, po slovesech *être* a *rester* „*Il est à plaindre.*“³⁰ nebo bez předložky po slovních spojeních *être censé*, *être jugé*, *être réputé*, *être supposé* atd „*Il*

---

²⁴ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 294

²⁵ Tamtéž

²⁶ Tamtéž

²⁷ Tamtéž

²⁸ Tamtéž

²⁹ Tamtéž

³⁰ Tamtéž

*est réputé être très sage.*³¹ Dále také po slovesech *paraître, se trouver, sembler* „*Il semble partir demain.*“³², po slovese *être*, pokud je také podmět vyjádřen infinitivem „*Vouloir, c'est pouvoir.*“³³

Přívlastkový infinitiv

S předložkou *à* „*Il fut le premier à exprimer cette supposition.*“³⁴ a s předložkou *de* „*Il est sûr de réussir.*“³⁵

Infinitiv ve funkci přístavku

„*Je n'avais qu'un seul désir, la revoir.*“³⁶

Infinitiv ve funkci příslovečného určení

Infinitiv ve funkci příslovečného určení lze vyjádřit bez předložky, ale častěji je předcházen celou řadou předložek a přeložkových spojení.

Účelový infinitiv vyjádříme: bez předložky „*J'entre me chauffer.*“³⁷, s předložkou *pour* „*Il viendra pour te voir.*“³⁸, s předložkovým spojením *afin de* „*Je suivrai les leçons que vous leur donnerez, afin de m'instruire moi-même.*“³⁹, s předložkovým spojením *de crainte de* „*Il s'est enfui de crainte d'être battu.*“⁴⁰.

Časový infinitiv bývá předcházen například předložkou *avant* „*Elle s'évanouit avant d'atteindre les bois des lauriers toujours verts.*“⁴¹, napadá mě ještě spojení s předložkou *après*.

---

³¹ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 295

³² Tamtéž

³³ Tamtéž

³⁴ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 295

³⁵ Tamtéž

³⁶ Tamtéž

³⁷ Tamtéž

³⁸ Tamtéž

³⁹ Tamtéž

⁴⁰ Tamtéž

⁴¹ Tamtéž

Důsledek je vyjádřen spojením předložky *pour* a infinitivu „*Un peuple bien trop occupé d'industrie et de négoce pour faire la guerre.*“⁴²

Způsobový infinitiv může být předcházen předložkou *sans* „*Le frère R. prit la parole sans être interrogé.*“⁴³

Infinitiv kauzální vzniká spojením předložky *de* + infinitiv „*Je frémis de me voir exposé à un tel danger.*“⁴⁴ nebo spojením *pour*+ infinitiv „*Pour avoir modelé quelques méchantes figures, je ne suis pas un sculpteur.*“⁴⁵

1.1.4. Stylistické vlastnosti

V češtině jsou frekventovaně využívány infinitivní kondenzátory, které jsou svým významem neutrální a jsou tvořeny pomocí infinitivu a modální složky „možnost ubytovat se; spolupracovat s ním bylo nemožné)“⁴⁶.

Rozčlenění těchto společných a odlišných znaků řadí infinitiv blíže k podstatnému jménu, než ke slovesu.

Důležitou vlastností, kterou se nefinitní slovesné tvary řadí k třídě „slovesa“ je možnost (u nefinitních tvarů sloves předmětových přechodných) vytvářet trpný rod (inf. être aimé-e-s – s možnou shodou)⁴⁷.

---

⁴² Tamtéž

⁴³ Tamtéž

⁴⁴ Tamtéž

⁴⁵ Tamtéž

⁴⁶ GREPL a spol. (2008), *Příruční mluvnice češtiny*, s. 756

⁴⁷ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 292

1.2. Věta (phrase), výpověď (énoncé), klauze (proposition)

Krátce bych se chtěla zaobírat definicí věty, výpovědi, klauze a rozdílu mezi nimi. Věta a výpověď jsou základními jednotkami lidské řeči vzhledem k jejich sdělovací funkci. Věta onu základní jednotku vyjadřuje abstraktně, naopak výpověď konkrétně⁴⁸.

Hendrich ve své mluvnici také popisuje větu. V jeho podání je věta významové a mluvnické uspořádání slov, které vyjadřuje ucelenou myšlenku⁴⁹. Rozlišuje větu jednoduchou, která vyjadřuje pouze jednu myšlenku a větu složenou neboli souvětí, které vyjadřuje více než jednu ucelenou myšlenku.⁵⁰

Klauze je český výraz, utvořen z anglického termínu *clause*. Tento termín byl do češtiny zaveden za účelem vyplnění mezery v české syntaktické teorii. Klauze je ekvivalentem jedné věty, která sama může být obsažena v souvětí souřadném nebo podřadném⁵¹.

1.3. Infinitivní klauze – Proposition infinitive

Infinitivní klauze je typ větné konstrukce, jejíž sloveso je v infinitivu.

Grevisse⁵² na úvod kapitoly o infinitivních klauzích uvádí, že ani samotní gramatikové se neshodnou na konkrétní definici infinitivní klauze. Cituje tak Al. Lorianu a přiklání se k jeho tvrzení že, jedině infinitiv ve vedlejší větě může utvářet infinitivní klauzi, a to je-li do jisté míry nezávislý na hlavním slovese. Infinitiv je uveden buď podřadícím prostředkem, nebo jeho podmět, který může i nemusí být vyjádřen, je jiný než podmět hlavního slovesa.

---

⁴⁸ KOLEKTIV AUTORŮ (2002), *Encyklopedický slovník češtiny*, s. 520

⁴⁹ HENDRICH a spol. (1992), *Francouzská mluvnice*, s. 551

⁵⁰ HENDRICH a spol. (1992), *Francouzská mluvnice*, s. 552

⁵¹ KOLEKTIV AUTORŮ (2002), *Encyklopedický slovník češtiny*, s. 215

⁵² GREVISSE (2008), *Le bon usage*, s. 1112

1.3.2. Infinitivní klauze – vlastnosti

Při zkoumání infinitivních klauzí jsem došla k následujícím poznatkům, které ještě později doplním Grevissovým přehledem.

1.3.2.1. Sémantické vlastnosti

Stejně jako samostatný infinitiv, infinitivní klauze vyjadřují děj nebo stav. Nepojmenovávají předměty, pojmy ani kvality.

1.3.2.2. Morfologické vlastnosti

Infinitivní klauze má schopnost vyjádřit rod děje (viz str. 19 př. *J'ai fait **entrer** les étudiants.*), pád (viz str. 21 př. *Au football, Marseille s'est fait battre **par** Bordeaux.*), čas (viz str. 19. př. *Il **m'a fallu argumenter** avec moi-même.*). Naopak infinitivní klauze sama o sobě nevyjadřuje osobu, číslo ani jmenný rod.

1.3.2.3. Syntaktické vlastnosti

Ze syntaktických vlastností zastává infinitivní klauze funkci predikátu (viz str. 18 př. *Je ne sais pas **à qui m'adresser, où aller***), jmenného doplnění predikátu (viz str. 19 př. *J'ai fait **entrer** les étudiants.*), předmětu (viz str. 19 př. *Je vois **cet enfant obéir** à ses parents, je **le** vois obéir.*). Šabršula⁵³ se při popisu infinitivů zmiňuje o podmětovém infinitivu (*Mais ce n'est pas aux morts **à juger** les nouveautés.*). Vzhledem k tomu, že infinitiv je předcházen předložkou *à*, tuto konstrukci chápu také jako infinitivní klauzi. Infinitivní klauze tedy může zastávat také funkci podmětu. Stejně tak Šabršula popisuje infinitiv přívlastkový⁵⁴ (*Il est sûr **de réussir***). V tomto příkladu je infinitiv předcházen předložkou *de*. Opět se tedy jedná o infinitivní klauzi. Infinitivní klauze může tedy zastávat také funkci přívlastku. Podle Šabršulova rozčlenění může infinitivní klauze

---

⁵³ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 294

⁵⁴ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 295

rovněž zastávat funkci příslovečného určení (viz str. 14 př. *Il viendra pour te voir. Le frère R. prit la parole sans être interrogé.*)

1.3.3. Grevisův popis výskytu infinitivů ve větách a infinitivních klauzích

Následně bych chtěla představit, jak popsali výskyt infinitivů ve větách a infinitivních klauzích autoři *Le Bon usage* Grevisse a Goosse. Tento popis je možná pro rozsah této práce velmi podrobný, nicméně nám důkladně vysvětluje užití infinitivů ve francouzštině.

Infinitiv, jako přísudek vedlejší věty

Infinitiv jako přísudek vedlejší věty tvoří infinitivní klauzi buď s vyjádřením podmětu (nebo-li činitele), nebo bez jeho vyjádření.

Bez vyjádřeného podmětu

Infinitiv se vyskytuje v infinitivních klauzích bez vyjádřeného podmětu v podobě nepřímé otázky „*Je ne sais à qui m'adresser, où aller.*“⁵⁵

Vyjádření myšlenky muset a moci

Dále se infinitiv nachází ve vztažných větách, které vyjadřují myšlenku muset a moci „*Aucun visage sur qui reposer ses yeux dans cette foule.*“⁵⁶

---

⁵⁵ GREVISSE (2008), *Le bon usage*, s. 1112

⁵⁶ Tamtéž

S vyjádřeným podmětem (nebo spíše činitelem)

Věta s vyjádřeným podmětem a obsahujícím slovesem vnímání užije infinitiv „*J'entends les oiseaux chanter*“⁵⁷.

Infinitiv se užije také po slovesech *faire* – dělat a *laisser* – nechat „*J'ai fait entrer les étudiants*“.⁵⁸

Se slovesem *falloir* – potřebovat nabývá činitel funkci přímého předmětu „*Il m'a fallu argumenter avec moi-même*“.⁵⁹

Infinitiv následuje také po uváděcím výrazu *voici*. V tomto případě je infinitiv následován v těsné blízkosti podmětem „*Et voici commencer le rêve de Shakespeare*“⁶⁰.

Infinitiv se používá v psaném jazyce, po slovesech *dire* - říkat, *croire* – věřit, *savoir* – vědět, *espérer* – doufat, a jejich synonymech „*Son valet de chambre qu'il croyait lui être très attaché*“.⁶¹

V právním stylu a v spontánní mluvené řeči se použije infinitiv po předložce *pour* „*Le propriétaire peut exiger que les meubles qui déperissent par l'usage soient vendus, pour le prix en être placé comme celui des denrées*“.⁶²

Původce děje infinitivní klauze jako přímý předmět

Zatímco je infinitiv bez přímého předmětu, jeho činitel je obvykle v akuzativu „*Je vois cet enfant obéir à ses parents, je le vois obéir*“.⁶³

Činitel děje, který je vyjádřen jinak než osobním nebo vztažným zájmenem se staví buď před, nebo za infinitiv „*Vois se pencher les défuntes années; Le soleil moribond s'endormir sous une arche*“⁶⁴.

---

⁵⁷ Tamtéž

⁵⁸ GREVISSE (2008), *Le bon usage*, s. 1113

⁵⁹ Tamtéž

⁶⁰ Tamtéž

⁶¹ Tamtéž

⁶² GREVISSE (2008), *Le bon usage*, s. 1114

⁶³ GREVISSE (2008), *Le bon usage*, s. 1115

⁶⁴ Tamtéž

Někdy se po slovesech *faire*, *laisser* a *voir* používá infinitiv bez přímého předmětu a činitel děje je v dativu „*Si vous croyez que c'est commode de lui faire changer d'idée*“⁶⁵.

Infinitiv, který má přímý předmět

Po slovese *faire*, je všeobecně činitel děje v dativu, popř. je tvořen pomocí předložky *par* nebo *de* „*Vous faites dire à Cicéron une chose qu'il n'a jamais dite*“⁶⁶.

Pokud je činitel děje vyjádřen osobním zájmenem, je někdy toto zájmeno v akuzativu „*Et c'était des joies, des douceurs qui la faisaient bénir Dieu de son sort*“⁶⁷.

Po jiném slovese než *faire*, činitel je v akuzativu nebo v dativu, nebo je tvořen pomocí předložky *par*.

Činitel v akuzativu „*On le vit briser ses meubles*“⁶⁸

Činitel v dativu „*Je me souvins même des paroles que j'avais entendu prononcer à patience aussitôt après l'événement*“⁶⁹

Činitel předcházen předložkou *par* „*Ne te laisse pas entortiller par ta maman!*“⁷⁰

Zvláštní případy

Pokud jsou činitel i přímý předmět infinitivu osobními zájmeny, zájmeno činitele je v dativu, pakliže jsou obě zájmena před hlavním slovesem ve větě „*Ce livre, ne le leur laissez pas lire*“⁷¹.

V případě, že obě dvě zájmena nejsou před hlavním slovesem, je zájmeno vyjadřující činitele v akuzativu „*Je l'ai vu la battre*“⁷²

---

⁶⁵ Tamtéž

⁶⁶ GREVISSE (2008), *Le bon usage*, s. 1116

⁶⁷ tamtéž

⁶⁸ GREVISSE (2008), *Le bon usage*, s. 1117

⁶⁹ Tamtéž

⁷⁰ Tamtéž

⁷¹ Tamtéž

Pokud je infinitiv zvrtným slovesem (jehož zájmeno je zachováno), jeho činitel bude v akuzativu „*Je la vis se rapprocher de sa soeur.*“⁷³

Pokud je podmět hlavního slovesa také přímým předmětem infinitivu, může mít tento podmět dvě podoby. Buď jako nezvratné zájmeno, umístěno před infinitiv (To však neplatí, pokud je hlavním slovesem sloveso *faire*), nebo jako zvrtné zájmeno umístěno před řídicí sloveso, přičemž činitel infinitivu je předcházen předložkou „*Il sentait une profonde tristesse l'envahir; Au football, Marseille s'est fait battre par Bordeaux.*“⁷⁴

1.4. Polovětné konstrukce

Následně jsem sáhla po Šabršulově Vědecké mluvnici francouzštiny. Šabršula v ní vymezuje tři základní typy polovětných konstrukcí, ve kterých infinitivy zastávají funkci sekundárního predikátu, kondenzovaného predikátu nebo polovětné klauze. Dodává, že polovětné vazby jsou v některých případech využívány častěji „*Je lui commande qu'il obéisse. – Je lui commande d'obéir. Il a demandé que je vienne le voir.- Il m'a demandé de venir.*“⁷⁵ Všimněme si, že podmět vedlejší věty (*je, il, ...*), která je tvořena finitním slovesem se mění v předmět polovětné vazby infinitivní (*me, lui...*).

Typy polovětných konstrukcí: polovětné klauze předmětové, polovětné konstrukce příslovečné, polovětné konstrukce podmětové.

---

⁷² Tamtéž

⁷³ Tamtéž

⁷⁴ Tamtéž

⁷⁵ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 351

1.4.1. Polovětné klauze předmětové

„*Elle refuse **de venir**, il la prie **de venir**, il l'invite **à venir**.*“⁷⁶

„*Il imagine vous **avoir** vu à Prague.*“⁷⁷

Polovětné klauze předmětové vznikají také spojením modálního slovesa nebo slovesa citového vnímání s infinitivem „*Je dois partir demain. Il aime rire.*“⁷⁸

1.4.2. Polovětné konstrukce příslovečné

Tento typ polovětných konstrukcí zastává funkci příslovečného určení nebo vedlejší věty příslovečné. Polovětné konstrukce příslovečné dělíme následovně:

časové

„*J'irai le voir **avant de partir**. Nous sortîmes **après l'avoir salué**. Il ne partit pas **avant d'avoir vu son ami**.*“⁷⁹

kauzální - příčinné

S předložkou *de*: „*Je frémis **de me voir exposé à un tel danger**.*“⁸⁰

S předložkou *pour*: „*Il sera grondé **pour avoir fait si mal son devoir**.*“⁸¹

S jinými předložkami: „***Du seul fait d'être venu**, il me prouve sa bonne volonté. Il s'épuise **à force de travailler**.*“⁸²

Sousloví *faute de* + *infinitiv* vyjadřuje negativní kauzalitu: „*Je n'ai pu l'atteindre, **faute d'avoir téléphoné à temps**.*“⁸³

---

⁷⁶ Tamtéž

⁷⁷ Tamtéž

⁷⁸ Tamtéž

⁷⁹ Tamtéž

⁸⁰ Tamtéž

⁸¹ Tamtéž

⁸² Tamtéž

⁸³ Tamtéž

finální - účelu

„*Il viendra pour te voir.*“⁸⁴

Polovětné vazby finální jsou rovněž tvořeny celou řadou sousloví: př. ***afin de*** + *infinitiv*, ***en vue de*** + *infinitiv*, ***dans l'intention de*** + *infinitiv*, ***dans le but de*** + *infinitiv*, ***de peur de*** + *infinitiv*, ***par peur de*** + *infinitiv*, ***de crainte de*** + *infinitiv*,...

konsekutivní - účinku

Polovětné konstrukce konsekutivní, jsou konstrukce tvořeny například předložkovými spojení ***de manière à*** + *infinitiv*, ***de façon à*** + *infinitiv*, ***au point de*** + *infinitiv*, ***en sorte de*** + *infinitiv*, ***de sorte de*** + *infinitiv*.

koncesivní - přípustky

Zde autor uvádí pouze jeden příklad: „***Pour être roi, on n'est pas moins homme.***“⁸⁵

podmínkové

Polovětné konstrukce podmínkové infinitivní se tvoří s předložkovými souslovími ***à condition de***, ***à moins de***, ***sauf à***, ***quitte à***, ***sous peine de***, a s předložkami ***à***, ***de***. „*Quel danger y aurait-il à sortir aujourd'hui?*“⁸⁶

způsobové a srovnávací

„***Au lieu de travailler, il a joué toute la matinée.***“⁸⁷

V tomto případě lze použít ještě další předložky a předložková spojení jako ***plutôt que de***, ***loin de***, ***sans...***

---

⁸⁴ Tamtéž

⁸⁵ ŠABRŠULA J. (1986), *Vědecká mluvnice francouzštiny*, s. 352

⁸⁶ Tamtéž

⁸⁷ Tamtéž

1.4.3. Polovětná konstrukce podmětová

Polovětné konstrukce podmětové se objevují po neosobních výrazech typu *il est*. „*Il est inutile de le répéter. Il est temps d'aller au lit.*“⁸⁸ Dále pak jsou užívány po neosobních výrazech modálních „*Il faut payer.*“⁸⁹ a ve větách typu „*Son sort est d'être ignoré.*“⁹⁰

Podrží-li se Grevissova tvrzení, že jediné infinitiv ve vedlejší větě může utvářet infinitivní klauzi, a to je-li do jisté míry nezávislý na hlavním slovese. A tento infinitiv je buď uveden podřadicím prostředkem, nebo jeho podmět je jiný než podmět hlavního slovesa. Pak jsou výše popsané polovětné konstrukce infinitivní klauzí. Nyní se pokusím shrnout všechny prostředky, které ve spojení s infinitivem tvoří infinitivní klauzi.

---

⁸⁸ Tamtéž

⁸⁹ Tamtéž

⁹⁰ Tamtéž

Infinitivní klauze vyjadřující předmět:

bez předložky

à + infinitiv

de + infinitiv

spojení modálního slovesa (vouloir, falloir, devoir, pouvoir) s infinitivem

spojení sloves vyjadřujících libost/nelibost (aimer, adorer, détester) s infinitivem

infinitivní klauze vyjadřující podmět:

neosobní výrazy typu il est + infinitiv

neosobní výrazy modální typu il faut + infinitiv

infinitivní klauze vyjadřující přívlastek:

à + infinitiv

de + infinitiv

Infinitivní klauze vyjadřující příslovečné určení:

času:

après + infinitiv

avant de + infinitiv

způsobu:

à + infinitiv

pour + infinitiv

de façon à + infinitiv

du seul fait de + infinitiv

par le seul fait de + infinitiv

à force de + infinitiv

faute de + infinitiv

sans + infinitiv

loin de + infinitiv

účelu:

pour + infinitiv

afin de + infinitiv

en vue de + infinitiv

dans l'intention de + infinitiv

dans le but de + infinitiv

de peur de + infinitiv

par peur de + infinitiv

de crainte de + infinitiv

konsekutivní (účinku):

de manière à + infinitiv

de façon à + infinitiv

au point de + infinitiv

en sorte de + infinitiv

de sorte de + infinitiv

koncesivní (přípustka):

pour + infinitiv

podmínkové:

à + infinitiv

de + infinitiv

à condition de + infinitiv

à moins de + infinitiv

sauf à + infinitiv

quitte à + infinitiv

sous peine de + infinitiv

srovnávací:

plutôt que de + infinitiv

loin de + infinitiv

sans + infinitiv

PRAKTICKÁ ČÁST

2. Korpusová analýza

Korpusové analýze jsem chtěla podrobit výše zmíněné předložky a předložková spojení, dále spojku *que* a neosobní výrazy *il faut, il est*. Po zadání první předložky *à*, se mi zobrazilo příliš velké množství překladů, proto jsem musela výběr snížit. Výběr jsem z toho důvodu zaměřila pouze na předložkové spojení ve spojení s infinitivem, spojku *que* ve spojení s infinitivem a neosobní výrazy, které byly rovněž následovány infinitivem. Hledané respondenty jsem rozčlenila podle toho, co představují ve francouzštině, a příklady jsem doplnila českým významem. Pro každý výraz jsem se snažila najít jeden relevantní příklad. Vyhledávala jsem ve všech textech, které korpus InterCorp nabízí, a tudíž jsem nerozlišovala jazyk originálu a jazyk překladu. Výsledek této rešerše byl ale spíše neúspěšný. Proto jsem se rozhodla zaměřit pouze na infinitivní klauze, které mají v češtině význam příslovečných vět. Záměrně jsem nevyhledávala předložky *à* a *de*, které byly v korpusu zastoupeny více než deset tisíckrát. V rešerši jsem vyhledávala také předložková spojení s tzv. minulými infinitivy. Pro zajímavost jsem do vyhledávače zadala vzorec, který měl vyhledat všechny předložky a předložky se členem (např. *aux, des atd*) následované infinitivem. Tomuto zadání odpovídalo 28 751 příkladů. Není v mých silách analyzovat všechny nabízené příklady, proto jsem při vyhledávání postupovala tak, že jsem zadávala konkrétní předložková spojení s infinitivem.

2.1. *Après* + infinitiv

Příklad č. 1:

Juste après avoir envoyé la carte postale, Octave regrette de ne pas l'avoir suppliée à genoux [...]

Jenom co **poslal** pohlednici, lituje, že neprosil na kolenou [...]

response: predikát vedlejší věty příslovečné časové

Příklad č. 2:

– *Et voilà (conclut Ivan **après avoir raconté** d'un air sombre comme un ciel d'orage ce qui s'était passé à Griboïedov) comment je me suis retrouvé ici.*

"No vidíte," uzavřel nakonec smutně Bezprizorný, když **vyličil** příhodu v Gribojedovovi, a zakabonil se:" A tak jsem se octl tady."

response: predikát vedlejší věty příslovečné časové

Příklad č. 3:

*Sur ce, il prit volontiers place à table, **après avoir déposé** dans un coin un paquet enveloppé de brocart sombre.*

Ochotně si přisedl ke stolu; **předtím postavil** do kouta u kamen záhadný balíček zabalený do tmavého brokátu.

response: predikát vedlejší věty příslovečné časové

Příklad č. 4:

*Ils finirent par se rendre compte, **après avoir beaucoup marché**, que l'Oasis était bien plus vaste qu'ils ne l'avaient imaginée, et qu'il y avait là des centaines et des centaines de tentes.*

Šli a šli, až si uvědomili, že oáza je mnohem větší, než si představovali, a že jsou tu stovky stanů.

response: dvě věty hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 5:

*Il voulait décrire un grand cercle en remontant, atteindre la tête du ravin, puis le faire descendre aux taureaux et prendre Shere Khan entre eux et les vaches. Il savait qu'**après manger et boire** le tigre ne serait pas en état de combattre ou de grimper aux flancs du ravin.*

Chtěl toliko provést velíký kruh vzhůru a dostati se k počátku rokle a hnáti pak býky dolů strží a chytiti tak Šir Chana mezi býky a krávy, vědělt', že **po jídle a dobrém napítí** nebude Sir Chan nikterak naložen, aby dobře bojoval anebo šplhal vzhůru po úbočích strže.

respondecence: příslovečné určení času

Příklad č. 6:

*J'avais eu très chaud dans la grande pièce et j'étais rouge comme un homard, aussi, **après avoir apporté son eau à Margot**, je suis remontée pour prendre un peu l' air.*

V pokoji bylo hrozné horko a ve tváři jsem byla červená jako rak. **Když jsem donesla Margot vodu**, vrátila jsem se proto ještě jednou nahoru, abych se nadýchala trochu vzduchu.

respondecence: vedlejší věta příslovečná časová

Příklad č. 7:

***Après avoir jeté à Ron un dernier regard navré**, Harry et Hermione franchirent la porte et s'engouffrèrent dans un autre passage.*

Harry a Hermiona **se ještě naposled zoufale ohlédli po Ronovi** a pak už se vřítíli do dveří a chodbou za nimi se hnali dál.

respondecence: věta hlavní

Příklad č. 8:

*Apparemment, il était tombé par terre **après avoir glissé** de son siège.*

Usoudil, že nejspíš **sklouzl** ze sedadla a svalil se na zem.

response: predikát vedlejší věty předmětné

Příklad č. 9:

***Après avoir attendu deux ans**, elle remettait aujourd'hui son premier travail et m'a invité à dépenser un peu de son premier salaire.*

Odevzdávala dneska svou první práci **po dvou letech** a pozvala mě utratit něco z prvních peněz.

response: přívlastek

Pro infinitivní klauzi *après + infinitiv* se mi po zadání dotazu zobrazilo 467 příkladů. Zkoumala jsem každý dvacátý příklad. Ve dvanácti případech zastávala tato klauze funkci vedlejší věty příslovečné časové. Narazila jsem také na příklady, kdy v češtině zastupovala hlavní větu, dvě věty hlavní ve slučovacím poměru. Ve třech případech tato klauze tvořila funkci predikátu vedlejší věty časové a v jednom případě funkci predikátu vedlejší věty předmětné. Jedenkrát jsem tuto klauzi analyzovala jako příslovečné určení času a přívlastek. Tato klauze se objevuje častěji ve spojení s minulým infinitivem. V jednom případě byla následována infinitivem přítomným.

2.2. Avant de + infinitiv

Příklad č. 1:

*Enrique Baducul a commencé comme photographe de mode à Glamour **avant de devenir** la star du film publicitaire esthétisant à dominante orangée.*

Enrique Baducul začínal jako módní fotograf v Glamour, **dříve než se stal hvězdou** reklamního filmu, která si libuje v ladění dooranžova.

response: vedlejší věta příslovečná časová

Příklad č. 2:

*Celui qui a erré dans ces brouillards, celui qui a beaucoup souffert **avant de mourir**, celui qui a volé au-dessus de cette terre en portant un fardeau trop lourd, celui-là sait!*

Kdo v těch mlhách bloudil, kdo letěl nad zemí vyčerpán vysilujícím břemenem, ten to zná.

response: nevyjádřeno

Příklad č. 3:

*Avant le dîner, nous étions chez lui tous les quatre pour l'aider à faire des mots croisés, je ne pouvais donc rien dire, mais juste **avant de passer à table**, je lui chuchotai:*

Před jídlem jsme seděli u něj a pomáhali mu s křížovkou, byli jsme čtyři, takže jsem mu nemohla nic říct. Ale **když jsme šli ke stolu**, zašeptala jsem mu:

response: vedlejší věta příslovečná časová

Příklad č. 4:

*- Il n'y aura point de guerre entre aucun de nous dans le Clan. Mais il y a une dette qu'il me faut payer **avant de partir**.*

" Nemá být války mezi námi a Smečkou. Ale jest mi splatiti dluh, **nežli odejdu**."

response: vedlejší věta příslovečná časová

Příklad č. 5:

*Le vieil homme prit alors Mr Dursley par la taille et le serra contre lui **avant de poursuivre son chemin**.*

A stařík pana Dursleyho objal, přitiskl ho k sobě a **vzápětí byl tentam**.

response: věta hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 6:

Harry dut réfléchir un moment **avant de comprendre** de quoi Ron voulait parler.

Harry musel chvilku přemýšlet, **než si uvědomil**, o čem to mluví.

response: vedlejší věta příslovečná časová

Příklad č. 7:

Elle fixa Harry pendant un bon moment **avant de reprendre la parole**.

Vteřinu nebo dvě na Harryho pozorně hleděla a **pak prohlásila** :

response: věta hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 8:

*Elle avait décidé de s'amuser un peu **avant de mourir**.*

Měla v úmyslu se **před smrtí** ještě trochu pobavit.

response: příslovečné určení času

Infinitivní klauze *avant de + infinitiv* jsem v korpusu našla 323krát, proto jsem se rozhodla analyzovat každou dvacátou respondenci. Celkem jsem tedy analyzovala 18 respondencí. Uvedla jsem pouze osm příkladů, protože se funkce této infinitivní klauze mnohokrát opakovala. Čtrnáckrát jsem tuto klauzi analyzovala jako vedlejší větu příslovečnou časovou, jednou jako příslovečné určení času. Narazila jsem na tři případy, kdy tato klauze představovala větu hlavní. V jednom případě nebyla tato klauze v češtině vyjádřena vůbec.

2.3. Pour + infinitiv

Příklad č. 1:

*Il remit la main sur le tourniquet et, **pour l'ouvrir**, il fit un pas en arrière.*

Vtom se mu vysmekla ruka a noha nezadržitelně jako po ledu sklouzla po dláždění, které se šikmo svažovalo ke kolejím, druhá noha se vymrštila do vzduchu a Berlioz dopadl na koleje.

respondence: neodpovídající respondence

Příklad č. 2:

*«Laissez passer! laissez passer!» comme quelque chose de lourd qu'on monte ... les gens des gogs y vont **pour voir**[...]*

"Jděte z cesty! udělejte místo!" jako by se neslo nahoru něco neskladného ... lidi z hajzlů **se vyšli podívat**, co to je [...]

respondence: jmenný predikát se sponou

Příklad č. 3:

*Quant à celui-ci, il a repéré sur la rive de l'Hydaspe le lieu idéal **pour traverser: un coude de rivière** bordé de bosquets, parfaits pour dissimuler bateaux et chevaux.*

Ten mezitím našel na březích Hydaspu ideální místo **na překročení řeky**: ohbí řeky zarostlé houštinami, kde by se výborně schovaly lodě i koně.

respondence: přívlastek

Příklad č. 4:

*Nous sommes là **pour faire cesser** cette altercation!*

My tu **máme udělat** rvačce **přítřž!**

respondence: sloveně jmenný predikát

Příklad č. 5:

*Il délaissa les rastas **pour lever un sourcil.***

Odpoutal svou pozornost od přivandrovalců a **zvedl jedno obočí.**

response: věta hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 6:

***Pour sceller leur promesse,** il sort son canif, une lame avec un tas d'accessoires qui ne servent à rien, et il saute dans les taillis et fraie son chemin jusqu'à un grand peuplier argenté qui pousse au milieu de la jungle.*

Na zpečetění slibu vytáhne Manech kapesní nůž, čepel se spoustou nástrojů, co k ničemu nejsou, skočí do mlázi a razi si cestu až k bílému topolu uprostřed džungle.

response: příslovečné určení účelu

Příklad č. 7:

*à chaque occasion solennelle, certaines réunions, fêtes ou Premier Mai, les camarades m'invitaient à dégainer une clarinette **pour imiter,** avec le concours de deux ou trois amateurs recrutés parmi les copains d'études, une authentique musique morave.*

při každé slavnostní příležitosti, ať při některých schůzích, oslavách nebo při Prvním máji, vybízeli mne soudruzi, **abych** vytáhl klarinet a **imitoval** s dvěma třemi amatéry, kteří se našli mezi kolegy, slováckou kapelu.

response: predikát vedlejší věty předmětné

Příklad č. 8:

*- Courageux, alors, il lançait des cerfs-volants contre l'orage **pour maîtriser la foudre.***

"Tehdy také odvážně pouštěl draky proti bouři, **aby si podmanil hrom.**"

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 9:

*Mr Dursley s'efforça de se conduire le plus normalement du monde et après que Dudley eut été mis au lit, il s'installa dans le salon **pour regarder** la fin du journal télévisé.*

Pan Dursley se snažil chovat normálně. Když Dudleyho konečně uložili do postele, dorazil do obývacího pokoje ještě včas, **aby si vyposlechl** poslední zprávu večerních televizních novin.

response: predikát vedlejší věty příslovečné účelové

Příklad č. 10:

*Ils passèrent encore une heure à aligner des prédictions (de plus en plus tragiques) pendant que les autres élèves quittaient peu à peu la salle commune **pour aller se coucher**.*

Ještě hodinu si vymýšleli stále nové předpovědi (jednu tragičtější než druhou), zatímco se společenská místnost postupně vyprazdňovala, **jak studenti odcházeli na kutě**.

response: vedlejší věta příslovečná způsobová

Příklad č. 11:

*Dobby devra se pincer les oreilles dans la porte du four **pour avoir fait une chose pareille**.*

Dobby si bude muset přivíít uši do dvířek u trouby.

response: nevyjádřeno

Příklad č. 12:

*Ils reprirent la direction du château, marchant lentement **pour rester bien serrés sous la cape.***

Znovu vykročili k hradu, ale postupovali pomalu, **aby zůstali dokonale skrytí pod neviditelným pláštěm.**

respondence: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 13:

*Elle me posa une main sur la poitrine **pour être prête à me repousser si je devenais entreprenant.***

Položila na mě ruku, jako **aby mě mohla odstrčit**, kdybych si něco začal dovolovat.

respondence: predikát vedlejší věty způsobové

Příklad č. 14:

*Pierre n'a pas besoin de le regarder **pour voir** son manège.*

Petr se na něho ani nemusí dívat, **aby viděl**, co Gaston vyvádí.

respondence: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 15:

*Son beau-père Bob, le voyant de loin, est venu **pour dire** que ça ne brûlerait pas bien parce que ça ne fait que fumer et qu'il faut bien le secouer.*

Uviděl ho při tom zdáli nevlastní tatínek Bob, že to jen čoudí, takhle se papíry nespálí, to se musí protřást.

respondence: nevyjádřeno

Příklad č. 16:

J'eus l'espoir que le tentacule ne serait pas assez long pour m'atteindre;

Doufal jsem, že nebude dostatečně dlouhé, **aby dosáhlo až na mne.**

response: vedlejší věta příslovečná měrová

Pro hledaný výraz *pour* + *infinitiv* jsem v korpusu našla 6676 příkladů. V tomto obrovském množství jsem tudíž našla nejspíše jen zlomek toho, co tato klauze může představovat. Zkoumala jsem každý čtyřstý příklad. V příkladech se opakovaly zejména funkce vedlejší věty příslovečné účelové a způsobové. Dále jsem našla příklady, které v češtině odpovídaly příslovečnému určení účelu, přívlastku, větě hlavní ve slučovacím poměru. Nejčastěji byly tyto klauze v češtině uvozeny spojkou *aby*, než *aby*, ale *aby*, protože, že a bez spojky. V jednom případě tato klauze nebyla v češtině vyjádřena a v jednom případě úryvky nekorespondovaly.

2.4. Sans + infinitiv

Příklad č. 1:

Il secoua la tête de gauche à droite, esquissa une moue en crispant ses lèvres et referma doucement la porte sans dire un mot.

Zavrtěl odmítavě hlavou a s lehkým úšklebkem a stisknutými rty začal **beze slova** zavírat dveře.

response: příslovečné určení způsobu

Příklad č. 2:

*Maman veut toujours savoir avec qui j'aimerais me marier plus tard, mais je crois qu'elle ne devinera jamais que c'est Peter, parce que je leur soutiens le contraire **sans sourciller**.*

Matka chce pořád vědět, koho bych si později chtěla vzít. Ale nikdy myslím neuhádne, že je to Peter Schiff, protože to vždycky popřu, **ani přitom okem nemrknu**.

response: vedlejší věta příslovečná způsobová

Příklad č. 3:

*... Assommant, **sans ralentir sa course**, les patrouilles romaines qui ont la mauvaise idée de se trouver sur sa route.*

... A občas, **aniž zpomalí**, ztluče římskou hlídku, která měla ten hloupý nápad přijít mu do cesty.

response: věta hlavní

Příklad č. 4:

*Il pouvait rester et caetera d'heures **sans bouger**, à causer pour lui-même, dans sa tête.*

Mohl zůstat x hodin **bez hnutí** a povídat si pro sebe ve své hlavě.

response: příslovečné určení způsobu

Příklad č. 5:

*Charlotte, d'une voix très calme, dit au lièvre et à l'écureuil qui regardaient les intrus **sans enlever leurs masques**:*

*Charlotte zajíčkovi a veveričce, kteří na vetřelce zírali **se škraboškami na tváři**, řekla bez zachvění v hlase:*

response: příslovečné určení způsobu

Příklad č. 6:

- Apparemment, la célébrité n'est pas tout dans la vie, dit-il **sans prêter la moindre attention** à la main levée d'Hermione.

"Ale, ale - sláva zřejmě není všechno." Hermioniny zdvižené ruky **si nevšímal**.

response: predikát věty jednoduché.

Příklad č. 7:

Madame Pomfresh examina l'épaule de Harry sans cesser de ronchonner.

Madame Pomfreyová prohlédla Harrymu rameno a **celou dobu nazlobeně reptala**:

response: věta hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 8:

- *Alors, dit-il sans élever la voix, le train n'est pas assez bien pour le célèbre Harry Potter et son fidèle Weasley?*

"Takže," **řekl tiše**, "náš vlak už slavnému Harrymu Potterovi a jeho věrnému kumpánovi Weasleymu není dost dobrý.

response: věta hlavní

Příklad č. 9:

De toute façon, la grand-mère ne pouvait pas sortir sans être accompagnée, et encore moins aller proposer où que ce soit une marmite de soupe.

Babička by beztak nezvládla jít někam **bez cizí pomoci**, natož s hrncem plným polévky.

response: příslovečné určení způsobu

Příklad č. 10:

*Je viens de raconter l'histoire d'une vocation manquée: j'avais besoin de Dieu, on me le donna, je le reçus **sans comprendre** que je le cherchais.*

Vylíčil jsem historii nepodařeného poslání: potřeboval jsem Boha, dali mi ho, přijal jsem ho, **aniž jsem chápal**, že ho hledám.

respondence: věta hlavní v odporovacím poměru

Příklad č. 11:

*Après avoir chevauché une heure environ, lentement et **sans parler**, ils virent la haie se dessiner soudain en avant d'eux.*

Jeli asi hodinu pomalu a **mlčky**, když se před nimi náhle vynořil živý plot.

respondence: příslovečné určení způsobu

Příklad č. 12:

*Premièrement ma petite pouliche vient de franchir le talus breton **sans broncher**.*

Zaprvé moje malá klisnička právě **bez zaváhání** překonala irskou lavici.

respondence: příslovečné určení způsobu

Příklad č. 13:

*Balthasar répondit que oui, **sans ajouter** qu'il ne pouvait souscrire à tous ses termes.*

Baltazar přitakal, **ale nepřiznal**, že by sotva souhlasil se všemi jeho body.

respondence: věta hlavní v odporovacím poměru

Příklad č. 14:

*Je souris **sans répondre**.*

Usmál jsem se a **neodpověděl jsem**.

respondence: věta hlavní ve slučovacím poměru

Infinitivní klauzi *sans* + *infinitiv* odpovídalo 1398 příkladů. Porovnávala jsem každou padesátou respondenci. Nejčastěji byla tato klauze v češtině vyjádřena jako příslovečné určení způsobu (desetkrát), vedlejší věta příslovečná způsobová (dvakrát), dále jako věta hlavní ve slučovacím (dvakrát) a věta hlavní v odporovacím poměru (dvakrát). Také jsem se setkala s případy, kdy byla tato klauze představovala predikát věty jednoduché.

2.5. De façon à + infinitiv

Příklad č. 1:

*Il y avait parmi eux des dénonciateurs dont tout le plaisir était de voir les soldats suspendus aux arbres, les poignets croisés au creux des reins, **de façon à toucher** juste le sol du bout du pied.*

Někteří donášeli a bylo pro ně zvláštním potěšením, když se mohli dívat, jak někoho uvazují.

respondence: nevyjádřeno

Příklad č. 2:

*[...] en l'occurrence leur rôle consistait à s'agenouiller aux coins stratégiques de la cathédrale, **de façon à pouvoir veiller sur le Bambino di Praga** sous trois angles différents.*

A dneska, že zase jsou jako průmyslníci, ve fraku, že budou klečat a po kolenou popolízat k tomu aktu, aby ze tří stran mohli dávat pozor, **aby se něco nestalo s Bambinem di Praga.**

respondence: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 3:

*A vrai dire, je n'étais pas trop mécontent de quitter le Relais du Silence où je commençais à me sentir de moins en moins rassuré - principalement à cause du valet qui coupait des bûches dans la cour éclairée **de façon à être vu de tous nos clients**[...]*

Ostatně, já jsem se už v hotelu Tichota bál. Ono to začalo tak, že jsem viděl, jak ten podomek, on měl takovou kočku, která čekala jenom na něho, až přišel z té své divné rachoty, nebo čekala na dvoře a dívala se, jak štípe dříví, **aby byl viděn našimi hosty**[...]

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 4:

*Et si le môme de commandant agit vis-à-vis de chacun **de façon à provoquer sa colère**, il est clair que cela fait partie du plan de l'ennemi!*

To, že chlapeček - velitel zachází se všemi tak, **aby v nich vzbuzoval hněv**, je prý zřejmá součást nepřátelského plánu.

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 5:

*Et ils disaient qu' il fallait débarrasser le monde de la moisissure bourgeoise **de façon à mettre définitivement fin à l'ancien monde** et en instaurer un nouveau.*

A říkali, že je nutno zbavit svět buržoazní hniloby, **aby se mohlo definitivně skoncovat se starým světem** a nastolit nový.

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 6:

*[...] où les femmes allemandes seraient fécondées par des mâles aryens **de façon à sélectionner rétroactivement un homme-dieu** qui communiquerait télépathiquement par le pouvoir de la pensée et des charges électriques.*

[...] kde budou německé ženy oplodňovány árijskými samci, **a tak se zpětně vyšlechtí bohočlověk**, který bude telepaticky komunikovat silou myšlenky a elektrických výbojů.

response: věta hlavní v poměru důsledkovém

Příklad č. 7:

*Les enfants nés de cette manière furent appelés bébés-éprouvettes et le premier bébé-éprouvette naquit en 1978 et le médecin inventeur de la méthode proposa de scinder l'oeuf dans l'incubateur **de façon à fabriquer des jumeaux de remplacement.***

O dětech, které se tím způsobem narodily, se říkalo, že jsou to děti ze zkumavky, a první dítě ze zkumavky se narodilo v roce 1978 a lékař, který metodu vymyslel, navrhoval, aby se vajíčko v inkubátoru rozštěpilo, **což by umožňovalo vyrábět náhradní dvojčata.**

respondence: vedlejší věta účelová ve slučovacím poměru

Příklad č. 8:

*Il a été placé sous assistance respiratoire **de façon à protéger au mieux ses voies aériennes.***

Připojili ho na dýchací přístroj, **aby co nejlépe chránili jeho dýchací cesty.**

respondence: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 9:

*Il ne lui faut que l'Unique, car il a fabriqué cet Anneau pour lui-même, il est à lui, et il a laissé passer dedans une grande part de soli ancienne puissance, **de façon à pouvoir gouverner tous les autres.***

Potřebuje jen ten Jeden: protože ten prsten vyrobil sám, je jeho, nechal do něj přejít velkou část své dřívější moci, **aby mohl ovládat všechny ostatní.**

respondence: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 10:

Elle contourne l'extrémité nord du Maresque de façon à rejoindre la chaussée venant du pont au-dessus de Stock.

Obchází severní okraj Blat, **aby se dostala na silnici od Mostu nad Pařezovém.**

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 11:

Leur itinéraire avait été choisi de façon à laisser Castelbois sur leur gauche et à couper en biais à travers les bois ramassés le long de la pente orientale de la colline, pour atteindre au-delà le terrain plat.

Jejich cesta **nechávala Lesany po levé ruce a mířila šikmo** přes lesíky, které porůstaly východní svah kopce, do roviny za kopcem.

response: dvě věty hlavní ve slučovacím poměru

Pro výraz *de façon à + infinitiv* odpovídalo v korpusu pouze 11 výrazů, z toho u jednoho výrazu jsem nebyla schopna analyzovat překlad. Nejčastěji se tato klauze objevovala jako vedlejší věta příslovečná účelová (osm příkladů z toho jedna věta ve slučovacím poměru). Našla jsem také dva případy, kdy tato klauze zastupovala větu hlavní a to jednou v důsledkovém a jednou ve slučovacím poměru.

2.6. Par le seul fait de + infinitiv

Příklad č. 1:

*Quand on a vu une seule fois le resplendissement du bonheur sur le visage d'un être qu'on aime, on sait qu'il ne peut pas y avoir d'autre vocation pour un homme que de susciter cette lumière sur les visages qui l'entourent ... et on se déchire à la pensée du malheur et de la nuit que nous jetons, **par le seul fait de vivre**, dans les coeurs que nous rencontrons.*

Jestliže jsme jedinkrát zahlédli záři štěstí ve tváři bytosti, již milujeme, víme, že pro člověka neexistuje jiné poslání než vyvolávat toto světlo ve tvářích kolem sebe ... a

trýzníme se při pomýšlení na neštěstí a noc, **které už jenom tím, že žijeme**, vrháme do srdcí, jež potkáváme.

response: vedlejší věta přívlastková

Spojení *par le seul fait de + infinitiv* jsem našla pouze jednou. Překvapilo mě, že může zastávat funkci přívlastku k řídicímu jménu, neboť jsem čekala, že bude zastupovat příslovečné určení způsobu nebo vedlejší větu příslovečnou způsobovou.

2.7. Du seul fait de + infinitiv

Nic nenalezeno

2.8. À force de + infinitiv

Příklad č. 1:

*Nul besoin de passer le pont pour aller à la rencontre de ses fantômes: ils s'étaient déposés en lui, phénomène inévitable à **force de guetter** la trace des êtres et l'ombre des instants sur des photos jaunies.*

Nešlo o žádnou potřebu přejít přes most a jít vstříc přízrakům, usadili se v něm - nevyhnutelný jev, který se objeví, **když se ustavičně slídí** po stopách bytostí a stínu okamžiků na zažloutlých fotografiích .

response: vedlejší věta příslovečná časová

Příklad č. 2:

*Octavio, à **force de prendre des notes pour ton bouquin**, tu as oublié de regarder ce qui se passait autour de toi.*

„Octavio, tím, **jak sis ustavičně dělal poznámky pro svou knížku**, ses zapomněl dívat, co se děje kolem tebe.“

response: vedlejší věta příslovečná důvodová

Příklad č. 3:

Ils finissent par s'aimer, car à force de faire l'amour, on finit par y mêler des sentiments.

Skončili u milování, protože tím, **že se člověk miluje**, nakonec do toho zaplete city.

response: vedlejší věta příslovečná důvodová

Příklad č. 4:

Denoël à force de faire le Mage d'une province l'autre, de faire incarner celle-ci... celle-là... se sentait plus!...

Denoel **dělal tak dlouho velkého Mága od provincie k provincii** a ztělesňoval tady... a onde... až mu to stouplo do hlavy! ...

response: věta hlavní v poměru slučovacím

Příklad č. 5:

Et c'est ce qu'elle avait fait: à force de l'entendre répéter qu'elle ne parvenait plus à trouver le sommeil, deux de ses amis, sensibles à ses plaintes, avaient déniché chacun deux boîtes d'une drogue puissante dont se servaient les musiciens d'un cabaret de la ville.

A skutečně: dva z jejích přátel, které dojaly její **ustavičné** stesky na nespavost, jí obstarali čtyři krabičky - každý dvě - silné drogy, kterou používali muzikanti z místního klubu.

response: přívlastek shodný

Příklad č. 6:

Le Chat, à force de jouer à l'aveugle, avait fini par perdre la vue pour de bon. Quant au Renard, la vieillesse l'avait rendu à moitié paralysé et il n'avait même plus de queue.

Představte si, že kocour **předstíral slepotu tak dlouho**, až doopravdy oslepl, a zestárlý, opelichaný a na půl těla ochrnutý lišák už neměl ani ocas.

respondence: predikát a příslovečné určení míry

Příklad č. 7:

Nous sommes retournés chez tous les bistrots où on avait été avec lui, mais à force de chercher nous nous sommes encore perdus les uns les autres. A la fin, je me suis trouvé dans un bar de nuit à Vinohrady, un local très convenable, où j'ai bu je ne sais plus quelle liqueur à même la bouteille.

Tak jsme ho šli opět všude hledat a nakonec jsme se ztratili jeden druhému, až nakonec jsem se ocitl v jedné z nočních kaváren na Vinohradech, velmi slušné místnosti, kde jsem pil nějaký likér přímo z láhve.

respondence: nevyjádřeno

Příklad č. 8:

Les éléphants avaient élargi l'espace foulé, réduit en litière, à force de piétiner l'herbe épaisse et les cannes juteuses, puis la litière en brindilles, les brindilles en fibres menues, et les fibres en terre compacte.

Sloni vydupali více místa - **rozdupali hustou trávu** a šťavnatou třtinu na klestí, klesti na kousky, kousky na tenká vlákna, a vlákna na tvrdou zemi.

respondence: věta hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 9:

c'est lui qui t'a appris à pousser ces broches de fer, en frappant du pied, comme si à force de pousser et de frapper on pouvait se garer d'un mauvais homme! C'était bien nécessaire de dépenser de l'argent à louer le MOUSSIE ! "

on tě naučil šermovat železnými rožni a podupávat, jako bys **šermováním a dupáním** se mohl uchránit před zlým člověkem. I bylo třeba najímat monsieura a vyhazovat zbytečně peníze."

response: příslovečné určení způsobu

Příklad č. 10:

Il avait l'impression de s'être déjà fêlé deux côtes à force de réprimer son fou rire.

Měl pocit, že už mu snad praskla dvě žebra, **jak potlačoval smích.**

response: vedlejší věta příslovečná důvodová

Příklad č. 11:

Ils vont le réveiller à force de faire du bruit!

"**Jestli s tím nepřestanou**, určitě ho probudí!"

response: vedlejší věta příslovečná podmínková

Příklad č. 12:

Regarde, **à force de vivre dans la forêt**, elle est retournée à l'état sauvage ...

"Podívej se na něj! **V lese** zdivočelo..."

response: příslovečné určení místa

Příklad č. 13

Aveugle ou cul-de-jatte, fourvoyé par mes erreurs, je gagnerais la guerre à force de perdre les batailles.

Třebas slepý nebo ochrnutý na nohy, třebas svedený z cesty vlastními omyly, přece bych vyhrál válku, **a to přes prohrané bitvy.**

response: vedlejší věta příslovečná přípustková

Příklad č. 14:

Te voilà mouché, Cassotti, vieux renard aux pattes usées à force de courir...

„Ten tě utřel, Cassotti, starý lišáku s ošoupanými packami...”

response: nevyjádřeno

Příklad č. 15:

En tout cas il a l'air de penser qu'il va se transformer en autre chose à force de descendre là-dessous.

V každém případě vypadá, jako by si myslel, že **když bude chodit tam dolů**, promění se v něco jiného.

response: vedlejší věta předmětná

Příklad č. 16:

Mais **à force de manipuler des phéromones**, il en était complètement imprégné. Si bien que, sans le savoir, il passait dans la forêt pour ... une fourmi rousse de la Fédération.

Aleprotože dlouho zacházel s feromony, byl jimi nasáklý.

response: vedlejší věta příslovečná příčinná

Infinitivní klauzi *à force de + infinitiv* je velmi obtížné zařadit. Nalezla jsem 35 příkladů. Analyzovala jsem každý druhý příklad. Nejčastěji tj. ve čtyřech případech se objevila jako vedlejší věta příslovečná důvodová. Zaujalo mě, že ve dvou případech tato klauze neměla český ekvivalent. V některých případech byla velmi široce opsána. Po prvotním dojmu, že tato klauze může představovat pouze příslovečné určení způsobu nebo vedlejší větu příslovečnou způsobovou jsem zjistila, že se nachází i v mnoha dalších případech např. jako příslovečné určení místa, vedlejší věta předmětná, vedlejší věta příslovečná časová. Narazila jsem také na dva případy, ve kterých vyjadřovala větu hlavní ve slučovacím poměru.

2.9. Faute de + infinitiv

Příklad č. 1:

Faute de connaître d'autres méthodes, elle utilisa ces trois-là.

O žádném jiném způsobu nevěděla a všech tří teď používala

response: věta hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 2:

Faute de pouvoir répondre rationnellement à cette question, je suis contraint de recourir à une comparaison: imaginons Simon pêchant dans le lac de Tibériade.

Na to zřejmě nenajdeme žádnou racionální odpověď a můžeme si pomoci jen přirovnáním: Představme si Šimona, který loví u Galilejského jezera ryby.

response: věta hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 3:

*Et les philosophes partageaient de plus en plus l'idée que l'ère de l'humanisme avait pris fin avec le vingtième siècle et que commençait une ère nouvelle qu'ils appelaient posthumaniste **faute de savoir déjà quel nom lui donner.***

A mezi filozofy se čím dál víc šířil názor, že dvacátým stoletím skončila éra humanismu a začíná nová, které říkali posthumanistická, **protože nebylo ještě jasné, jak ji definovat.**

response: vedlejší věta příslovečná příčinná

Příklad č. 4:

Faute de prendre racine en mon coeur, il a végété en moi quelque temps, puis il est mort.

Protože nezapustil v mém srdci kořeny, nějaký čas ve mně vegetoval, a pak zemřel.

response: vedlejší věta příslovečná důvodová

Příklad č. 5:

*«Dieu sait ce qu'il fait en nous gardant tous les deux...» répétait le pauvre homme qui, **faute de pouvoir croire encore en sa science**, s'en remettait de plus en plus entre les mains du Souverain Juge .*

„Jen Bůh ví, proč nás dva tu nechal samotné...“ stále opakoval nebohý muž, **ztrácej**
víru ve svoji vědu a svěřuje se stále větší měrou do rukou soudce nejvyššího .

respondence: doplněk

Infinitivní klauze *faute de+ infinitiv* se v korpusu objevila pouze pětkrát. Ve dvou případech představovala tato klauze větu hlavní ve slučovacím poměru a dále po jednom případě doplněk, vedlejší větu příslovečnou důvodovou a příslovečnou příčinnou.

2.10. Loin de + infinitiv

Příklad č. 1:

*Puis il se rappela la vision qu'il avait eue et pressentit qu'elle n'était pas **loin de devenir une réalité**.*

Vzpomněl si na to, co viděl, a tušil, **že k tomu má brzy dojít**.

respondence: vedlejší věta předmětná

Příklad č. 2:

*Elle s'était servie de son Amour impossible comme d'une excuse, d'un prétexte pour rompre les liens qui la retenaient à la vie qu'elle menait et **qui était loin de correspondre à ce qu'elle attendait véritablement d'elle-même**.*

Její Nemožná láska jí byla pouhou výmluvou, záminkou, aby mohla skoncovat se životem, který vedla a **který neodpovídal tomu, co doopravdy od sebe samé očekávala**.

respondence: vedlejší věta přívlastková a vedlejší věta předmětná

Příklad č. 3:

Loin de s'effrayer de sa présence, Veronika sourit et, à sa grande surprise, il lui rendit son sourire.

Veronika se ho nelekla: naopak, usmála se na něho a on k jejímu překvapení úsměv opětoval.

response: věta hlavní

Příklad č. 4:

Quand Vlasta avait ensanglanté la serviette que j'avais étendue sous elle, j'étais loin de soupçonner que je rencontrais la grande situation sans retour.

Když Vlastička zkrvavila ručník, který jsem pod ni položil, **netušil jsem**, že se setkávám s nenávratností.

response: věta hlavní

Příklad č. 5:

Elle se tourna de côté et d'autre et, loin de demeurer perplexe, fit une volte-face et se dirigea sans hésiter vers mon hôtel où une chambre lui était réservée.

Rozhlédla se, popošla dokonce kousek, aby viděla plochu náměstí skrytou za autobusem, ale nezůstala bezradně stát na místě, nýbrž se bez váhání otočila a dala se směrem k hotelu, kde jsem byl ubytován a kde měla zamluvený nocleh i ona.

response: nevyjádřeno

Příklad č. 6:

*comme il ne faisait pas encore noir , le jour commençant à peine à baisser, **loin de répandre une lumière vive**, elles étaient dans l'espace grisâtre comme de grandes larmes immobiles, larmes blanches qu'on ne pouvait essuyer et qui ne pouvaient pas couler;*

protože ještě nebyla tma, nýbrž sotva počínající soumrak, **nešířily kolem sebe zář**, nýbrž jen tkvěly v šednoucím prostoru jak velké nehybné slzy, bělavé slzy, jež nelze setřít a jež nesmějí skanout;

respondence: věta hlavní

Příklad č. 7:

***Je ne suis pas loin de croire** que cette figure fantastique - trop grande pour que j'aie même osé vouloir lui ressembler - entre pour quelque chose dans l'idée romantique que j'ai toujours eue du salut par l'amour et dans l'attrait magique qu'a exercé sur moi - jusqu'à ce que j'aie fait effectivement un lent et lointain voyage - la notion de Vagabondage,[...]*

Jsem skoro přesvědčen, že tahle fantastická postava - příliš velká na to, abych se kdy opovážil chtít se jí podobat - má tak trochu na svědomí mé romantické představy, jaké si dělám o lásce jako spasitelce, a může i za magickou přitažlivost, jakou mělo pro mě tuláctví [...]

respondence: věta hlavní

Příklad č. 8:

*Si mes souvenirs sont justes, je m'imaginai que nous allions au cirque; j'étais donc **très loin de prévoir le tour sinistre** que me réservaient le vieux médecin de la famille, qui assistait le chirurgien, et ce dernier lui-même.*

Jestli si dobře pamatuju, představoval jsem si, že jdeme do cirkusu; **ani v nejmenším jsem tedy nepočítal s takovou zlomyslností**, jakou mi uchystali chirurg spolu s naším starým rodinným lékařem, který chirurgovi asistoval.

respondence: věta hlavní

Příklad č. 9:

Tels embrassements, tout au contraire de ce que j'en eusse pensé, loin de nuire au vacarme le redoublaient.

Jejich objímání však proti všemu očekávání **nijak neomezilo rámus**, který muzikanti produkovali, naopak jej spíše zdvojnásobilo.

response: věta hlavní

Příklad č. 10:

*Seule de mon espèce, j'avais droit à un secret que Christa, sans le savoir, me révélait chaque jour: le visage d'Antéchrista - le visage de celle qui, **bien loin de chercher à plaire**, me considérait comme moins que rien.*

Jediná svého druhu jsem měla právo na jedno tajemství, které mi Krista nevědomky denně odhalovala: tvář Antikristy - tvář té, **kteřá se ani za mák nenamáhala zalíbit** a mě považovala za méně než nic.

response: vedlejší věta přívlastková

Příklad č. 11:

Fubuki, loin de contester mes manques, avait tenu à préciser que mon cas était plus grave encore.

Fubuki **nejenže proti mým přiznaným nedostatkům neprotestovala**, ale dala si záležet, aby upřesnila, že můj případ je ještě daleko horší.

response: věta hlavní

Příklad č. 12:

Loin de contester l'autorité du contrôleur, je protestais hautement de mon respect pour ses fonctions et je me soumettais d'avance à sa décision.

Nejenže jsem nepopíral autoritu průvodčího, ještě jsem hlasitě vynášel svou úctu k jeho funkci a předem jsem se podřizoval jeho rozhodnutí.

response: věta hlavní

Příklad č. 13:

*Que les critiques le trouvent aujourd'hui mauvais, ils me blesseront peut-être, mais dans six mois **je ne serai pas loin de partager leur avis.***

Kdyby se dnes kritikům zdála špatná, mohli by se mne třebaš dotknout, ale za půl roku **bych málem sdílel jejich názor.**

response: věta hlavní v odporovacím poměru

Příklad č. 14:

***Bien loin de partager son indignation,** elle le félicita de son succès et se réjouit de l'augmentation de leurs ressources.*

Ta však nejenže **jeho rozhořčení nesdílela**, ale dokonce ho pochválila za jeho úspěch a měla radost, jak si polepšili.

response: věta hlavní

Příklad č. 15:

***Mais, loin de renoncer,** à genoux dans les toilettes, triomphant mentalement, je continuais à chanter opiniâtement, mes lèvres s'entrouvraient, affaiblies et pâteuses, et je murmurais d'une voix plaintive et victorieuse au-dessus de la cuvette: [...]*

Já se ale nevzdával, klečel jsem na toaletě, v duchu slavil vítězství, dál jsem umíněně zpíval, znavené, ztěžklé rty se mi rozvíraly, naříkavým a oslavným hlasem jsem šeptal nad mísou: [...]

response: věta hlavní

Příklad č. 16:

*Homme parmi les hommes, je sortais du lycée tous les jours en compagnie des trois Malaquin, Jean, René, André, de Paul et de Norbert Meyre, de Brun, de Max Bercot, de Grégoire, nous courions en criant sur la place du Panthéon, c' était un moment de bonheur grave: je me lavais de la comédie familiale; **loin de vouloir briller,** je riais en écho, je répétais les mots d'ordre et les bons mots, je me taisais, j'obéissais, j'imitais les gestes de mes voisins, je n'avais qu'une passion: m intégrer.*

Denně jsem odcházel, muž mezi muži, z lycea ve společnosti tří Malaquinových, Jeana, Reného a Andrého, ve společnosti Paula a Norberta Meyera, Bruna, Maxe Bercota a Grégoira, vybíhali jsme s pokřikem na náměstí Panthéonu, byla to chvíle vážného štěstí: smýval jsem ze sebe rodinnou komedii, **vůbec jsem se nechtěl blýskat**, smál jsem se jako ozvěna, opakoval jsem hesla a vtipy, mlčel jsem, poslouchal, opakoval pohyby svých sousedů, měl jsem jedinou touhu: zařadit se.

response: věta hlavní

Pro dotaz *loin de + infinitiv* jsem našla 17 příkladů. Analyzovala jsem 16 příkladů, protože jeden příklad byl špatně nařádkován. Šabršula uvádí, že tato klauze je klauzí způsobovou a srovnávací. Nicméně pro toto tvrzení jsem nenašla ani jeden odpovídající příklad. Více než v polovině příkladů tato klauze byla do češtiny přeložena hlavní větou a z toho jednou v odporovacím poměru. Ve zbylých příkladech byla do češtiny převedena vedlejší větou přívlastkovou a vedlejší větou předmětnou.

2.11. Afin de + infinitiv

Příklad č. 1:

Je m'assis un instant et observai un rayon de soleil filtrer à travers un vitrail afin de voir sur qui se poserait le doigt de Dieu.

Posadil jsem se a pozoroval sluneční paprsek pronikající vitráží, **abych zjistil**, na koho ukáže boží prst.

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 2:

*Ici, on peut se poser une question: Maximilien Andreïevitch n'a-t-il pas couru au poste de milice le plus proche, **afin de porter plainte contre ces bandits**, coupables de s'être livrés sur sa personne à des actes de violences barbares, et, qui plus est, en plein jour?*

Ptáme se: nespěchal náhodou na milic, **aby si postěžoval na bandity**, kteří se na něm dopustili násilí za bílého dne?

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 3:

*Le jour où elle lui proposerait de le violer, et certainement de faire l'amour dans les draps du couple, **afin de mêler son odeur à celle des époux**, il présentait qu'une ultime barrière serait abattue.*

Cítil, že až mu jednou navrhne, aby ho znesvětili a milovali se v manželských lůžkovinách, **aby smísili svoji vůni s vůní manželů**, padne poslední zábrana.

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 5:

*J' ai donc relu des textes, m'efforçant de m'identifier à ceux qui les ont écrits **afin de dissiper les idées fausses** qui depuis en ont dérangé le sens.*

Já jsem tedy texty znovu přečetl a snažil jsem se při tom ztotožnit s těmi, kdo je psali: **chtěl jsem rozptýlit falešné představy**, jimiž byl smysl textů od té doby porušen.

response: věta hlavní

Infinitivní klauzi *afin de* + *infinitiv* jsem v korpusu vyhledala 129krát. Analyzovala jsem každý desátý příklad. Ze třinácti analyzovaných příkladů byla tato klauze, podle mého očekávání, ve velké většině v češtině zastoupena vedlejší větou příslovečnou účelovou. V jednom případě byla jejím českým ekvivalentem věta hlavní.

2.12. En vue de + infinitiv

Příklad č. 1:

*«Les soussignés, médecins-légistes, considérant l'abrutissement général et le crétinisme congénital du sieur Joseph Chvéik qui s'est présenté ce jourd'hui devant eux aux fins d'un examen mental, attendu qu'il a proféré des cris comme "Vive l'empereur François-Joseph Ier!", ce qui suffit complètement à établir que ledit individu est un idiot incontestable, déclarent qu'il faut de toute urgence: 1° abandonner l'instruction préalable et 2° renvoyer Joseph Chvéik devant une commission d'aliénistes **en vue de constater** si oui ou non sa folie est de nature à porter atteinte à la sûreté et à l'ordre public.»*

"Níže podepsaní soudní lékaři bazírují na úplné duševní otupělosti a vrozeném kretenismu představeného komisi výše ukázané Josefa Švejka, vyjadřujícího se slovy jako, 'At' žije císař František Josef I.', kterýžto výrok úplně stačí, aby osvětlil duševní stav Josefa Švejka jako notorického blba. Níže podepsaná komise navrhuje proto: 1. Zastaviti vyšetřování proti Josefu Švejkovi. 2. Odpraviti Josefa Švejka na pozorování na psychiatrickou kliniku **ku zjištění**, jak dalece jest jeho duševní stav nebezpečný jeho okolí."

response: příslovečné určení účelu

Příklad č. 2:

*«2° Il est défendu aux soldats gravement malades ou blessés de se retirer à l'arrière **en vue de recevoir l'extrême-onction**.*

§2. Není dovoleno těžce nemocným a raněným odebrati se do týlu **kvůli poslednímu pomazání**.

response: příslovečné určení účelu

Příklad č. 3:

Lisa m' expliquait tout dans les moindres détails et je n' en revenais pas , une fois de plus l' inconcevable était devenu réalité, comme eût dit le valet que j'avais connu au Relais du Silence: en effet, d'après ce que me racontait fièrement Lisa, cet endroit réputé

pour son air, le plus pur de toute l'Europe Centrale, hébergeait la première station européenne d'élevage eugénique de la race humaine, le premier centre installé par le parti national-socialiste **en vue de développer la race allemande** grâce au croisement scientifique de jeunes filles de pur sang aryen et de reproducteurs sélectionnés selon les mêmes critères dans les rangs des SS et de la Wehrmacht;

A Líza mi všechno vysvětlovala a já jsem se nestačil divit, a vzpomněl jsem si na podomka v hotelu Tichota, který říkával a rád hovořil o tom, kterak neuvěřitelné se stalo skutkem, tohleto taky bylo tak, Líza mi pyšně vykládala, že tady je nejzdravější vzduch ve střední Evropě, a jedno to místo je ještě u Prahy nad Ouholičkami a Podmořání, a tady že je první evropská stanice ušlechtilého chovu lidí, že nacionální strana tady vybuodovala první křížení ušlechtilé krve německých dívek a plnokrevných vojáků jak z Heereswaffe, tak Eses, všechno

respondence: nevyjádřeno

Příklad č. 4:

*3 Sosthène Versailles, crié Ti-Cal, fit d'abord une déclaration solennelle: il était militant anticolonialiste du Parti progressiste martiniquais, sa garde à vue n'était qu'une mascarade **en vue de saboter** la prochaine campagne des élections municipales, à cette heure il devrait être en réunion avec les camarades du balisier pour discuter de la distinction fondamentale qu'établissait Césaire entre une in-dépendance et une a-dépendance.*

3 Sosthne Versailles, zvaný Kalík, především učinil slavnostní prohlášení: bojuje proti kolonialismu v rámci Pokrokové strany Martiniku, jeho zadržení není nic jiného než maškaráda **s cílem sabotovat** nadcházející kampaň ke komunálním volbám, v tuto chvíli už měl být na schůzi základní organizace, kde by se soudruhy diskutoval o základním rozdílu, který podle Césaira existuje mezi pojmy nezávislost a neodvislost.

respondence: přívlastek neshodný

Příklad č. 5:

Il me révéla ses démarches en vue de limiter la condamnation de Sucette, et qui demeurèrent vaines:

Prozradil mi, co podnikl, **aby snížil Násoskův trest**, ale že to bylo marné:

respondence: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 6:

*Je pris le parti d'écrire pour Dieu **en vue de sauver mes voisins.***

Rozhodl jsem se psát pro Boha, **abych zachránil svébližní.**

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Infinitivní klauze *en vue de + infinitiv* byla v korpusu obsažena pouze šestkrát. Primární funkce této klauze je vyjádření účelu. Ve dvou příkladech byla přeložena vedlejší větou příslovečnou účelovou a ve dvou příkladech příslovečným určením účelu. V jednom případě byla do češtiny přeložena jako přívlastek neshodný. V jednom případě tato klauze nebyla přeložena.

2.13. Dans l'intention de + infinitiv

Příklad č. 1:

*Vladimir Netejkal et Svetlana Trakarova, **dans l'intention de faire mieux que leurs collègues, ont lancé un concours à qui enfilerait le plus vite un préservatif sur une bouteille de Coca-Cola.***

Vladimír Netejkal se Světlanou Trakařovou **ve snaze jejich zdařilou exhibici překonat** vyhlásili soutěž v rychlosti nasazování prezervativu na láhev od coca-coly.

response: příslovečné určení účelu

Tato infinitivní klauze se objevila v korpusu pouze jednou. Můžeme se tedy domnívat, že v moderní francouzštině není tolik využívána. Mohli bychom ji nahradit například klauzí *afin de + infinitiv*, *en vue de + infinitiv*, neboť vyjadřuje příslovečné určení účelu.

2.14. Dans le but de + infinitiv

Příklad č. 1:

Permettez-moi de vous rappeler que si la publicité est une technique d'intoxication cérébrale qui fut inventée par l'Américain Albert Davis Lasker en 1899, elle a surtout

été développée avec beaucoup d'efficacité par un certain Joseph Goebbels dans les années 1930, dans le but de convaincre le peuple allemand de brûler tous les juifs. Goebbels fut un concepteur-rédacteur émérite:

Dovolte mi, abych vám připomněl, že pokud vezmeme reklamu jako techniku mozkové intoxikace, kterou vynalezl Američan Albert Davis Lasker v roce 1899, pak ji ve třicátých letech dovedl k dokonalosti jistý Joseph Goebbels, **jehož cílem bylo přesvědčit německý lid**, aby upálil všechny Židy. Goebbels byl emeritní reklamní redaktor:

respondence: vedlejší věta vztážná

Příklad č. 2:

Je pense seulement que monsieur Tenshi vous a dit des choses fausses dans le but de m'innocenter.

Jenom se domnívám, že pan Tenši řekl nepravdu, **aby mě zprostil viny**.

respondence: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 3:

Ça m'agaçait, je voulais obtenir son pardon par mon travail d'humoriste et l'amuser ainsi d'une façon qualifiée, mais elle faisait comme si je lui racontais ces détails dans le but de détourner son attention.

To mne nakrklo: chtěl jsem si její odpuštění poctivě odpracovat tím, že ji jakožto humorista kvalifikovaně pobavím,- a ona dělala, jako kdybych všechny ty zábavné detaily uváděl pouze proto, **abych odvedl její pozornost** a své historce dodal na věrohodnosti.

respondence: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 4:

Le but n'est pas seulement de s'exprimer. Il s'agit surtout, dans la tradition européenne, de sauvegarder les sentiments d'artistes pour les générations futures, dans le but de sortir le public de la léthargie qu'apporte l'univers de consommation.

Cílem ovšem není jen sebevyjádření, kromě toho jde o to - alespoň v evropské tradici - uchovat umělcovy pocity pro další a další generace. **Proto se snaží probudit publikum z letargie konzumního života.**

respondence: vedlejší věta příslovečná důvodová přes hranici větného celku

Příklad č. 5:

*Alors qu'elle enfonce franchement la mandibule, **dans le but de creuser sa première loge nuptiale**, il se produit une étrange secousse. Comme un tremblement de terre, mais bien trop localisé pour en être vraiment un.*

Když pak do ní zabodla kusadlo s **úmyslem postavit si svou první svatební komoru**, ucítila podivný otřes.

respondence: příslovečné určení účelu

Předložkové spojení *dans le but de* s infinitivem jsem v korpusu vyhledala pouze pětkrát. Můžeme se tedy domnívat, stejně jako u předchozí klauze, že toto spojení není příliš často využíváno a je vyjádřeno jinými předložkovými spojeními, které vyjadřují účel. Ve dvou případech byla tato klauze v češtině vyjádřena jako vedlejší věta příslovečná účelová, v jednom případě jako příslovečné určení účelu. V dalších případech tato klauze zastupovala vedlejší větu vztaznou a vedlejší větu příslovečnou důvodovou.

2.15. De peur de + infinitiv

Příklad č.1:

*Pendant tout le trajet qu'il fit avec Chvéik de la gare aux casernes Marie de Budejovice, il se cramponnait à Chvéik du regard et chaque fois qu'ils approchaient d'une rue ou d'un carrefour, il racontait à Chvéik, comme en passant, combien ils touchaient de cartouches à balles pour chaque escorte, sur quoi Chvéik répondait qu'il était convaincu qu'aucun gendarme ne tirerait sur quelqu'un dans la rue **de peur de faire un malheur.***

Po celé cestě se Švejkem od nádraží do Mariánských kasáren v Budějovicích upíral své oči křečovitě na Švejka, a kdykoliv přicházeli k nějakému rohu nebo křižovatce ulic, jako mimochodem vypravoval Švejkovi, kolik dostávají ostrých patron při každé eskortě, načež Švejk odpovídal, že je o tom přesvědčen, že žádný četník nebude po někom střílet na ulici, **aby neudělal nějaké neštěstí.**

respondence: vedlejší věta příslovečná důvodová

Příklad č. 2:

*Mathilde jette la lettre de Véronique Passavant dans le coffret, referme le couvercle avec précaution, **de peur de réveiller une angoisse qui dort**, et elle dit à Voleur et Maître Jacques:*

Mathilda hodí dopis Véronique Passavantové do skříňky, opatrně zavře víko, **aby neprobudila dřímající úzkost**, a řekne Zloději a Mistru Jakubovi:

respondence: vedlejší věta příslovečná důvodová

Příklad č. 3:

ils se mordaient les lèvres, **de peur de gâter le plaisir que Marketa prenait à s'instruire** et certains (dont surtout Zemanek, précisément) faisaient chorus afin de corroborer à qui mieux mieux mon information sur les nains.

kousali se do rtů, **aby Markétce nezkazili její radost z poznání**, a někteří (a z nich zejména právě Zemánek) se ke mně přidávali, aby dotvrzovali mou zprávu o trpaslících.

respondence: vedlejší věta příslovečná důvodová

Příklad č. 4:

*Pourquoi faut-il que, de plus en plus, cette ardeur délirante m'échappe et que, telle ma mère posant une main craintive sur l'espagnolette à l'Hôtel de l'Amirauté, j'ose à peine lancer un bref regard à travers la fenêtre, **de peur de trouver seulement un peu de sang sur le quai?***

Proč mi musí čím dál víc ten stravující žár unikat a proč se jako matka, s rukou bojácně položenou na okenní klíče v hotelu Admiralita, sotva opovažuji vyhlédnout jen letmo oknem **ze strachu, že na nábřeží spatřím trochu krve?**

respondence: předmět, vedlejší věta přívlastková

Příklad č. 5:

Harry sentit son coeur faire un bond dans sa poitrine et il s'approcha encore un peu de peur de manquer la moindre parole.

Harrymu poskočilo srdce a přistoupil blíž v obavách, **aby mu snad něco neušlo.**

respondence: vedlejší věta účelová

Příklad č. 6:

Je ne voyais pas sa fenêtre de là où j'étais, mais je n'osais pas descendre et je ne voulais pas recommencer à corner, de peur de donner l'éveil à quelqu'un.

Z místa, kde jsem byl, jsem její okno neviděl, ale netroufl jsem si vystoupit a nechtěl jsem znovu začít troubit, **aby si to náhodou někdo nevšiml.**

respondence: vedlejší věta příslovečná důvodová

Sousloví *de peur de + infinitiv* bylo v korpusu obsaženo šestkrát. Ve čtyřech případech bylo toto sousloví v češtině vyjádřeno vedlejší větou příslovečnou účelovou, v jednom případě přívlastkem následovaným předmětem.

2.16. Par peur de + infinitiv

Příklad č. 1:

Vous n'osez plus jeter de sort en public par peur de paraître ridicule? Tout le monde éclate de rire quand on vous voit tenir votre baguette magique?

Vymlouváte se, abyste nemuseli dělat ani jednoduchá kouzla ?

respondence: nepřeloženo

Pro předložkové spojení *par peur de + infinitiv* jsem v korpusu našla pouze jeden příklad, který navíc neměl český ekvivalent. Můžeme ovšem říct, že je synonymem sousloví *de peur de + infinitiv* a jeho primární funkcí je vyjádření účelu.

2.17. De crainte de + infinitiv

Příklad č. 1:

*Il en allait ainsi des bouffons de la cour à l'époque médiévale; ils pouvaient alerter le roi sur tous les périls que les ministres n'osaient pas commenter **de crainte de perdre leur charge**.*

Něco jako dvorní šašek ve středověku; ten mohl krále upozornit na všechna nebezpečí, o nichž se dvořané neodvážili mluvit, **aby nepřišli o svůj úřad**.

response: vedlejší věta příslovečná důvodová

Setkáváme se s dalším spojením, které bylo v korpusu obsaženo pouze jednou, konkrétně jako vedlejší věta příslovečná důvodová.

2.18. De manière à + infinitiv

Příklad č. 1:

*Les chaises des invités avaient été disposées en carré, **de manière à cerner les musiciens**.*

Židle pro hosty rozestavěli do čtverce tak, **že hudebníci byli uprostřed**.

response: vedlejší věta příslovečná způsobová

Příklad č. 2:

*À peine ouvrit-il la bouche qu'instinctivement il se tourna un peu plus vers l'intérieur de l'urinoir en faïence **de manière à dissimuler son étrange pièce d'anatomie**.*

Sotva otevřel ústa, instinktivně se pootočil víc k vnitřku porcelánového pisoáru, **aby zakryl svůj neobyčejný anatomický exemplář**.

response: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 3:

*L'exemple de la Madeleine au désert encourageait en particulier l'Église séculière, celle qu'il fallait maintenant assainir, à s'écarter davantage du monde charnel, à l'oublier, à **oublier elle aussi son corps de manière à rejoindre le chœur des anges en posture de contemplation amoureuse, afin de mieux remplir sa mission d'enseignement.***

Příklad Magdalény na poušti byl hlavně pro světskou církev, neboť právě jí bylo tehdy třeba ozdravit, povzbuzením k tomu, aby se více vzdálila od světa tělesnosti, **aby také ona zapoměla svého těla a v láskyplném rozjímání se připojila ke kůrům andělským** s cílem lépe plnit své učitelské poslání.

respondence: dvě věty příslovečné účelové souřadně spojené

Příklad č. 4:

Le Parsi d'un côté, Passepartout, de l'autre, travaillaient à desceller les briques, **de manière à obtenir une ouverture** large de deux pieds.

Párs z jedné strany a Proklouz z druhé pracovali na uvolňování cihel, **aby vznikl otvor široký asi dvě stopy.**

respondence: vedlejší věta příslovečná příčinná

Příklad č. 5:

*Quand l'ennemi semble plus fort que toi, agis **de manière à échapper à son mode de compréhension.***

Když se zdá, že nepřítel je silnější než ty, jednej tak, **aby ses pro něj stal nepochopitelným.**

respondence: vedlejší věta příslovečná způsobová

Předložkové sousloví *de manière à + infinitiv* jsem v korpusu objevila 16krát. Zkoumala jsem každou druhou respondenci. Ve čtyřech případech tato funkce tvořila vedlejší větu příslovečnou způsobovou, dále v jednom případě vedlejší větu příslovečnou účelovou a v jednom případě dvě vedlejší věty příslovečné účelové, které byly souřadně spojeny. V jednom případě též představovala vedlejší větu příslovečnou příčinnou.

2.19. Au point de + infinitiv

Příklad č. 1:

*Qu'est-ce qui fait qu'un individu normal cède à la peur de l'autre **au point de laisser libre cours à son instinct meurtrier**?*

Čím to je, že normální bytost podlehne strachu z bližního natolik, **že dá průchod smrtonosným pudům?**

response: vedlejší věta příslovečná měrová

Příklad č. 2:

*Mon épouvante en fut quelque peu atténuée – tout au moins **au point de m'empêcher de courirchez mon propriétaire** –, et je revins près du poêle.*

Tím se částečně otupil můj strach, alespoň natolik, **že jsem neběžel k domácímu a vrátil se ke kamnům.**

response: vedlejší věta příslovečná měrová

Příklad č. 3:

*Pour l'expliquer, pour comprendre que l'éclairage se soit modifié **au point de substituer à l' image d'une femme riche, puissante, emportée par sa passion jusqu'à s'asservir à celui qu'elle aime, à s'abîmer dans le chagrin quand elle le croit disparu, puis s'en aller proclamant de toutes parts qu'il a triomphé de la mort, l'image d'un être porteur de mal, ravagé par le remords, accablant son corps de sévices, il faut considérer ce qui s'est produit dans la chrétienté latine entre 1075 et 1125, cet événement capital qu'est le succès de la réforme ecclésiastique***

K jejímu vysvětlení, k pochopení toho, že nazírání se změnilo **do té míry, že obraz** bohaté a mocné ženy, již její vášeň strhne až k tomu, že se otrocky oddá tomu, jehož miluje, že propadne zármutku, když on údajně zemře, a že konečně odchází hlásat do všech stran, že zvítězil nad smrtí, **je nahrazen** obrazem bytosti, jež je nositelkou zla, zmítanou výčitkami a mořící své tělo týráním, je nutno vzít v úvahu veledůležitou událost, k níž v latinském křesťanství došlo v letech 1075 až 1125

respondence: vedlejší věta příslovečná měrová

Příklad č. 4:

*De son temps, les officiers n'étaient pas dévoyés **au point de troubler la paix des ménages.***

Za jeho časů že nebylo tak důstojnictvo rozpustilé, **aby rušilo klid domácnosti.**

respondence: vedlejší věta příslovečná měrová

Příklad č. 5:

*L'héroïne est une jeune fille dont le père s'est endetté **au point de risquer la ruine.***

Hrdinkou je dívka, jejíž otec je zadlužen **a hrozí mu zkáza.**

respondence: vedlejší věta vztážná

Příklad č. 6:

*Étais-je donc masochiste **au point de déclarer un goût** qui correspondait au sommet de ma répugnance?*

Byla jsem tedy takový masochista, **že jsem se hlásila ke vkusu**, který se rovnal vrcholu toho, co se mi hnusilo?

respondence: vedlejší věta příslovečná způsobová

Příklad č. 7:

*L'espace d'un instant, je haïs ma supérieure **au point de souhaiter sa mort.***

Na okamžik jsem svou nadřízenou nenáviděla tak, **že jsem si přála její smrt.**

respondence: vedlejší věta příslovečná měrová

Příklad č. 8:

*La tante Daniéla détestait l'Union Soviétique **au point de nier l'existence même de Gagarine.***

Teta Daniela nenáviděla Sovětský svaz tak důkladně, **že mu nevěřila ani toho Gagarina.**

respondence: vedlejší věta příslovečná měrová

Příklad č. 9:

*Le meurtre de Déagol hantait Gollum, et il avait élaboré une défense, la répétant sans cesse à son «trésor H» tandis qu'il rongea des os dans les ténèbres, **au point de finir par presque y croire lui-même.***

Déagolova vražda Gluma pronásledovala, a vytvořil si tedy obranu, kterou pořád dokolečka opakoval svému 'miláškovi', když ve tmě ohryzával kosti, **až jí málem uvěřil.**

respondence: vedlejší věta příslovečná měrová

Příklad č. 10:

*Tandis qu'ils s'étaient arrêtés, le vent tomba, **et la neige diminuau point de cesser presque.***

Zatímco stáli, vítr utichl a **sníh skoro přestal padat.**

respondence: věta hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 11:

*C'est seulement plus tard que j'ai réussi à m'abaisser **au point de comprendre.***

Myslím, že potom se mi zvolna podařilo pokořit se **k pochopení.**

respondence: předmět

Infinitivní klauzi au point de + infinitiv jsem v korpusu nalezla 22krát. Rozhodla jsem se analyzovat každý druhý příklad. Nejčastěji tato klauze vyjadřuje míru a to pomocí

vedlejší věty. Po jednom případě se tato klauze objevila jako vedlejší věta vztažná, vedlejší věta příslovečná způsobová, předmět a věta hlavní ve slučovacím poměru.

2.20. En sorte de + infinitiv

Příklad č. 1:

*«Ton corsage s'est arrangé pour rencontrer ma chemise Ton soutien-gorge a fait **en sorte de rencontrer mon pantalon** Ta culotte a tout manigancé pour rencontrer mon slip ... » - qui est-ce qui pourrait bien nous chanter ça, en France?*

„Nadmul se ti živůtek, až se dotkl mé košile / Podprsenka ti **sjela k mým kalhotám** / Tvé kalhotky se postaraly, aby se setkaly s mými slipy ... " - kdo asi by ve Francii tohle zazpíval?

response: věta hlavní

Tato klauze byla obsažena v korpusu pouze jedenkrát a to ve funkci věty hlavní.

2.21. De sorte de + infinitiv

Nic nenalezeno

2.22. À condition de + infinitiv

Příklad č. 1:

*Le troisième personnage faisait partie du jeu à **condition de rester en dehors.***

Součástí hry se stala třetí osoba **pod podmínkou, že zůstane mimo.**

response: vedlejší věta příslovečná podmínková

Příklad č. 2:

*[...], enfin, il put voir les lèvres de grenouille, toujours aussi attirantes mais à **condition de faire abstraction de tout ce qui se trouvait plus bas.***

[...], teprve nad bundou mohl konečně s potěšením spočinout pohledem na jejích žabích ústech, která byla stále stejně krásná, ale **pod podmínkou, že si od nich odmyslí vše**, co bylo vidět pod nimi.

respondence: vedlejší věta příslovečné podmínková

Příklad č. 3:

*Puis je supputai **qu'à condition de remonter le courant des porte-flambeaux lécheurs**, j'avais une chance d'arriver à une pâtisserie où se trouveraient un coin de table et un siège, voire un café noir et même un petit gâteau.*

A pak jsem si řekl, **že když půjdu proti těmto lízajícím světloňům**, dovedou mne pravděpodobně k nějaké cukrárně, v níž snad bude stůl a židle a snad i černá káva a zákusek.

respondence: vedlejší věta předmětná

Příklad č. 4:

*Admète, condamné par les Parques, obtient grâce à Apollon d'échapper au trépas à **condition de trouver quelqu'un qui veuille bien mourir à sa place.***

Admétos, kterého odsoudily bohyně osudu Parky k smrti, může získat od Apollona milost **za podmínky, že najde někoho**, kdo bude ochoten umřít místo něho.

respondence: vedlejší věta příslovečná podmínková

Příklad č. 5:

*"On ne peut être poète **qu'à condition de voir les choses tout à fait fausement.**"*

"Podmínkou poety je vidět věci naprosto falešně."

respondence: věta hlavní

Příklad č. 6:

Un texte beau en soi n'a du succès qu'à condition de traiter les droits de l'homme ou le courage de l'esprit face aux forces dominantes.

Text esteticky hodnotný má pravou slávu, **teprv když jeho námětem je** nejmíň právo člověka, odvaha ducha, vzdor vyšším silám.

respondence: vedlejší věta příslovečná podmínková

Primární funkcí této klauze je vyjádření podmínky. V korpusu se toto sousloví objevilo šestkrát a z toho ve čtyřech případech vyjadřovalo podmínku pomocí vedlejší věty příslovečné podmínkové. V jednom případě jsem se setkala s vedlejší větou předmětnou a jednou s větou hlavní.

2.23. À moins de + infinitiv

Příklad č. 1:

Dès l'entrée, d'imposants gardes du corps aux mines d'agents secrets, en principe préposés à l'ouverture et à la fermeture des portes, munis d'oreillettes qui les reliaient à un quartier général dont il n'imaginait pas l'utilité, à moins de considérer des pulls griffés à l'égal de bijoux de la couronne.

Už u vchodu impozantní tělesní strážci s výrazem tajných agentů, v podstatě zaměstnanci odpovědní za otvírání a zavírání dveří, vybavení sluchátky, která je spojovala s velitelským stanovištěm, jehož užitečnost si nedokázal představit, **ledaže by považoval vytahané svetry za klenoty zasazené v koruně.**

respondence: vedlejší věta příslovečná podmínková

Příklad č. 2:

Oui, c'est vrai, le papier a de la patience, et comme je n'ai pas l'intention de jamais faire lire à qui que ce soit ce cahier cartonné paré du titre pompeux de "Journal", à moins de rencontrer une fois dans ma vie un ami ou une amie qui devienne l'ami ou l'amie avec un grand A, personne n'y verra probablement d'inconvénient.

To je pravda, papír je trpělivý. A poněvadž nemám v úmyslu dát tenhle sešit v pevných deskách s okázalým jménem "Deník" někdy někomu číst, **leda že bych někdy v životě našla skutečného přítele nebo přítelkyni**, nemusí na tom nikomu záležet.

response: vedlejší věta příslovečná podmínková

Příklad č. 3:

Il faut choisir entre les femmes et Dieu - à moins de trouver sa Déesse.

Člověk si musí zvolit mezi ženami a Bohem - **ledaže by našel svou Bohyni**.

response: vedlejší věta příslovečná podmínková

Infinitivní klauze *à moins de + infinitiv* byla v korpusu obsažena třikrát. Ve všech příkladech tvořila funkci vedlejší věty příslovečné podmínkové.

2.24. Sauf à + infinitiv

Příklad č. 1:

*Un être qui exige que l'autre fasse tout et qui alors subit et vit passivement **sauf à agir**, et violemment, pour persuader l'autre de continuer à tout donner et à tout faire.*

Osoba, která požaduje, aby všechno dělal druhý, a tudíž se podřizuje a žije trpně až na chvíli - **a to je pak prudceaktivní** -, kdy druhého přesvědčuje, že má nadále vše dávat a všechno dělat.

response: vsuvka

Příklad č. 2:

*Cette insignifiance qui m'était si précieuse allait être envahie, au nom d'une amitié qui n'existait pas et qu'il me faudrait cependant feindre, **sauf à perdre** jusqu'aux vestiges de l'affection de mes parents.*

Do této mě tak drahé bezvýznamnosti teď někdo vnikne ve jménu neexistujícího přátelství, které budu ještě k tomu nucena předstírat, **abych neztratila** i poslední zbytky citu svých rodičů.

response: predikát vedlejší věty příslovečné účelové

Tato klauze byla v korpusu obsažena dvakrát. V jednom případě jsem ji analyzovala jako vsuvku, ve druhém případě jako predikát vedlejší věty příslovečné účelové.

2.25. **Quitte à + infinitiv**

Nic nenalezeno

2.26. **Plutôt que de + infinitiv**

Příklad č. 1:

Plutôt que de terroriser une pauvre préposée, je consacrai quelques heures à localiser une annexe de la mairie de Paris, dépôt méconnu situé dans la proche banlieue, où l'on stockait des collections complètes rarement demandées.

Protože se mi nechtělo obtěžovat nebohou knihovnici, věnoval jsem několik hodin pátrání po pobočce radnice, která se nacházela na nedalekém předměstí a v níž byly uloženy dokumenty, o které jen málokdo projevil zájem.

response: vedlejší věta příslovečná příčinná

Příklad č. 2:

*Je suis abstinent, je ne bois pas, je ne fume pas et, **plutôt que de porter atteinte à ma femme de cette manière, je préférerais me tuer**», [...]*

Jsem abstinent, nepiji, nekouřím, **a měl-li bych ublížit ženě takhle**, musil bych se zastřelit," [...]

response: věta hlavní ve slučovacím poměru

Příklad č. 3:

*Ces derniers lui avaient offert des écales de terre par-ici et par-là, **plutôt que de reconnaître un seul de son feuillage d'enfants.***

Ti jí na různých místech darovali kousky pozemků, **místo aby přiznali otcovství aspoň jednoho z jejích početných dětí.**

respondence: vedlejší věta příslovečná účelová

Příklad č. 4:

*et, **plutôt que de négocier** chacun le divorce avec leurs conjoints respectifs, ils imaginèrent les mettre devant le fait accompli, l'accomplissement du fait:*

než by vyjednávali každý zvlášť rozvod se svým manželským partnerem, vymysleli si, že je raději postaví před hotovou věc, před věčný fakt:

respondence: věta hlavní

Příklad č. 5:

*Et **plutôt que de supprimer purement et simplement un événement historique de l'histoire** parfois les communistes le conservaient mais en le modifiant et en lui insufflant un nouvel intérêt historique ce qui était aussi novateur.*

Originální také bylo, že **místo prostého popření nějaké dějinné události** ji komunisté někdy v dějinách ponechali, ale vymysleli ji úplně nově.

respondence: vedlejší věta podmětná

Příklad č. 6:

*Les Aurors ont reçu de nouveaux pouvoirs - celui de **tuer plutôt que de capturer vivant**, par exemple.*

Bystrozorové dostali nové pravomoci - například **směli dát přednost zabítí před dopadením.**

respondence: věta hlavní

Příklad č. 7:

Dès que c'était possible, je m'efforçais de lire, de nager, de m'occuper de ma famille plutôt que de penser à Beata Kralova.

Jakmile to jen trochu šlo, snažil jsem se dle svého předsevzetí číst, plavat, věnovat se rodině a **nemyslet pořád na Beátu Královou**.

response: předmět vyjádřený infinitivem

Pro klauzi *plutôt que* v korpusu odpovídalo sedm respondentů. Její české ekvivalenty byly velmi různorodé. Narazila jsem na tři případy, kdy se jednalo o větu hlavní, z toho v jednom případě byla tato věta ve slučovací poměru. Tato klauze dále představovala vedlejší větu příslovečnou příčinnou, vedlejší větu příslovečnou účelovou, vedlejší větu podmětnou a předmět vyjádřen infinitivem.

2.27. Sous peine de + infinitiv

Nic nenalezeno

3. Korpusová analýza – shrnutí

Provádění samotné analýzy a práce s korpusem InterCorp bylo velmi zajímavé. Naučila jsem se vytvářet vzorce v jazyku CQL a aplikovat je v korpusu. Velkým problémem ale byla nespolehlivost systému. Několikrát jsem se setkala s tím, že korpus celý den nefungoval. Mezi další problémy pak patřil fakt, že některé response si neodpovídaly. Když jsem zpětně zadávala ty samé vzorce, zobrazilo se mi mnohem více respondencí než původně, popřípadě mi systém nabídl úplně jiné.

Celou analýzu jsem kvantifikovala a uspořádala do následujících tabulek.

Tabulka č. 1: Výskyt infinitivních klauzí v korpusu InterCorp

Infinitivní klauze	Počet výskytů v korpusu	Počet prozkoumaných respondencí
pour + infinitiv	6676	20
sans + infinitiv	1398	20
après + infinitiv	467	20
avant de + infinitiv	323	18
afin de + infinitiv	129	13
à force de + infinitiv	35	18
au point de + infinitiv	22	11
loin de + infinitiv	17	16
de manière à + infinitiv	16	8
de façon à + infinitiv	11	11
plutôt que de + infinitiv	7	7
en vue de + infinitiv	6	6
dans l'intention de + infinitiv	6	6
de peur de + infinitiv	6	6
à condition de + infinitiv	6	6
faute de + infinitiv	5	5
dans le but de + infinitiv	5	5
sauf à + infinitiv	2	2
à moins de + infinitiv	3	3
par le seul fait + infinitiv	1	1
par peur de + infinitiv	1	1
de crainte de + infinitiv	1	1
en sorte de + infinitiv	1	1
du seul fait de + infinitiv	0	0
de sorte de + infinitiv	0	0
quitte à + infinitiv	0	0
sous peine de + infinitiv	0	0

Tabulka č. 2: Infinitivní klauze pour + infinitiv

pour + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	6676
Počet prozkoumaných respondencí:	20
Response	
VV příslovečná účelová	5
VV příslovečná způsobová	4
nevyjádřeno	2
přívlastek	1
slovesně jmenný predikát	1
jmenný predikát se sponou	1
VH ve slučovacím poměru	1
příslovečné určení účelu	1
predikát VV předmětné	1
predikát VV příslovečné způsobové	1
predikát VV příslovečné účelové	1
neodpovídající response	1

Tabulka č. 3: Infinitivní klauze sans + infinitiv

sans + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	1398
Počet prozkoumaných respondencí:	20
Response	
příslovečné určení způsobu	10
VH ve slučovacím poměru	2
VH v odporovacím poměru	2
VV příslovečná způsobová	4
predikát věty jednoduché	2

Tabulka č. 4: infinitivní klauze après + infinitiv

après + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	467
Počet prozkoumaných respondencí:	20
Response	
predikát VV příslovečné časové	3
dvě VH ve slučovacím poměru	1
VV příslovečná časová	12
VH	1
přívlastek	1
predikát VV předmětné	1
príslovečné určení času	1

Tabulka č. 5: Infinitivní klauze avant de + infinitiv

avant de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	323
Počet prozkoumaných respondencí:	18
Response	
VV příslovečná časová	14
VH ve slučovacím poměru	3
Přísl. určení času	1

Tabulka č. 6: Infinitivní klauze afin de+ infinitiv

afin de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	129
Počet prozkoumaných respondencí:	13
Response	
VV příslovečná účelová	12
VH	1

Tabulka č. 7: Infinitivní klauze à force de + infinitiv

à force de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	35
Počet prozkoumaných respondencí:	18
Response	
VV přísl. důvodová	4
přísl. určení způsobu	2
VV předmětná	2
VH ve slučovacím poměru	2
nevyjádřeno	2
VV přísl. časová	1
přívlastek shodný	1
predikát a přísl. určení míry	1
VV přísl. podmínková	1
přísl. určení místa	1
VV přísl. přípustková	1

Tabulka č. 8: Infinitivní klauze au point de + infinitiv

au point de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	22
Počet prozkoumaných respondencí:	11
Response	
VV přísl. měrová	7
VV vztážná	1
VV přísl. způsobová	1
předmět	1
VH ve slučovacím poměru	1

Tabulka č. 9: Infinitivní klauze loin de + infinitiv

loin de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	17
Počet prozkoumaných respondencí:	16
Response	
VH	11
VV předmětná	1
VV přívlastková a VV předmětná	1
VH v odporovacím poměru	1
nevyjádřeno	1

Tabulka č. 10: Infinitivní klauze de manière à + infinitiv

de manière à + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	16
Počet prozkoumaných respondencí:	8
Response	
VV příslovečná způsobová	4
VV příslovečná účelová	2
2 VV přísl. Účel. Souřadně spojeny	1
VV příslovečná příčinná	1

Tabulka č. 11: Infinitivní klauze de façon à + infinitiv

de façon à + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	11
Počet prozkoumaných respondencí:	11
Response	
VV příslovečná účelová	7
VV účelová ve slučovacím poměru	1
VH v důsledkovém poměru	1
2VH ve slučovacím poměru	1
nevyjádřeno	1

Tabulka č. 12: Infinitivní klauze plutôt que de + infinitiv

plutôt que de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	7
Počet prozkoumaných respondencí:	7
Response	
VH	2
VH ve slučovacím poměru	1
VV příslovečná příčinná	1
VV příslovečná účelová	1
VV podmětová	1
předmět	1

Tabulka č. 13: Infinitivní klauze en vue de + infinitiv

en vue de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	6
Počet prozkoumaných respondencí:	6
Response	
Příslovecké určení účelu	2
VV příslovecká účelová	2
přívlastek shodný	1
nevyjádřeno	1

Tabulka č. 14: Infinitivní klauze de peur de + infinitiv

de peur de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	6
Počet prozkoumaných respondencí:	6
Response	
VV příslovecká důvodová	4
předmět, VV přívlastková	1
VV příslovecká účelová	1

Tabulka č. 15: Infinitivní klauze à condition de + infinitiv

à condition de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	6
Počet prozkoumaných respondencí:	6
Response	
VV příslovecká podmínková	4
VV předmětná	1
VH	1

Tabulka č. 16: Infinitivní klauze *faute de* + infinitiv

faute de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	5
Počet prozkoumaných respondencí:	5
Response	
VH ve slučovací poměru	2
VV příslovečná příčinná	1
VV příslovečná důvodová	1
doplňk	1

Tabulka č. 17: Infinitivní klauze *dans le but de* + infinitiv

dans le but de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	5
Počet prozkoumaných respondencí:	5
Response	
VV příslovečná účelová	2
VV vztažná	1
VV příslovečná důvodová	1
příslovečné určení účelu	1

Tabulka č. 18: Infinitivní klauze *sauf à* + infinitiv

sauf à + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	2
Počet prozkoumaných respondencí:	2
Response	
vsuvka	1
predikát VV příslovečné účelové	1

Tabulka č. 19: Infinitivní klauze à moins de + infinitiv

à moins de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	3
Počet prozkoumaných respondencí:	3
Response	
VV příslovečná podmínková	3

Tabulka č. 20: Infinitivní klauze dans l'intention de + infinitiv

dans l'intention de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	1
Počet prozkoumaných respondencí:	1
Response	
Příslovečné určení účelu	1

Tabulka č. 21: Infinitivní klauze par le seul fait + infinitiv

par le seul fait de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	1
Počet prozkoumaných respondencí:	1
Response	
VV přívlastková	1

Tabulka č. 22: Infinitivní klauze par peur de + infinitiv

par peur de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	1
Počet prozkoumaných respondencí:	1
Response	
nepřeloženo	1

Tabulka č. 23: Infinitivní klauze de crainte de + infinitiv

de crainte de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	1
Počet prozkoumaných respondencí:	1
Response	
VV příslovečná důvodová	1

Tabulka č. 24: Infinitivní klauze en sorte de + infinitiv

en sorte de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	1
Počet prozkoumaných respondencí:	1
Response	
VH	1

Tabulka č. 25: Infinitivní klauze du seul fait de + infinitiv

du seul fait de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	0
Počet prozkoumaných respondencí:	0
Response	

Tabulka č. 26: Infinitivní klauze de sorte de + infinitiv

de sorte de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	0
Počet prozkoumaných respondencí:	0

Tabulka č. 27: Infinitivní klauze quitte à + infinitiv

quitte à + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	0
Počet prozkoumaných respondencí:	0

Tabulka č. 28: Infinitivní klauze sous peine de + infinitiv

sous peine de + infinitiv	
Počet výskytů v korpusu:	0
Počet prozkoumaných respondencí:	0

4. Závěr

Celou práci jsem podle plánu rozdělila na část teoretickou a praktickou. V první kapitole teoretické části jsem na základě odborné literatury definovala pojmy infinitiv, věta, výpověď, klauze a infinitivní klauze. Zároveň jsem v této části popsala morfologické, syntaktické, sémantické a stylistické vlastnosti infinitivů v češtině a francouzštině, neboť se do jisté míry liší.

Na okraj jsem zmínila rozdíl v definici věty, výpovědi a klauze. Zaujalo mě, že výraz klauze je vytvořen z anglického termínu *clause* a byl do češtiny zaveden za účelem vyplnění mezery v české syntaktické teorii.

V druhé kapitole jsem se věnovala podrobnému popisu francouzských infinitivních klauzí. Infinitivní klauze je typ větné konstrukce, jejíž sloveso je v infinitivu. Grevisse na úvod kapitoly o infinitivních klauzích uvádí, že ani samotní gramatikové se neshodnou na konkrétní definici infinitivní klauze. Cituje tak Al. Lorianu a přiklání se k jeho tvrzení že, jedině infinitiv ve vedlejší větě může utvářet infinitivní klauzi, a to je-li do jisté míry nezávislý na hlavním slovese. Infinitiv je uveden buď podřadicím prostředkem, nebo jeho podmět, který může i nemusí být vyjádřen, je jiný než podmět hlavního slovesa.

V této části jsem se rovněž věnovala třem typům polovětných konstrukcí, které podrobně popsal Jan Šabršula. Podržíme-li se Grevissova tvrzení, tak jsou tyto konstrukce infinitivními klauzemi. Mezi tyto konstrukce patří polovětné klauze předmětové, polovětné konstrukce příslovečné a polovětné konstrukce podmětové. Nakonec jsem se v teoretické části snažila sepsat všechny prostředky, které vytváří infinitivní klauze.

Praktická část je založena na rešerši v paralelním korpusu InterCorp. Do korpusu jsem postupně zadávala jednotlivé infinitivní klauze a vyhledávala jejich *responce*. Záměrně jsem se ve své práci nevěnovala infinitivním klauzím *s à* a *de*, protože mi to rozsah této práce neumožňoval. Ze stejného důvodu jsem do korpusové analýzy nezahrnula infinitivní klauze se spojkou *que* a s neosobními výrazy *il faut*, *il est*. Rozhodla jsem se tedy vyhledat pouze 27 předložkových spojení s infinitivem, které tvoří infinitivní klauze a jejich českými ekvivalenty jsou příslovečné věty. Jak se ale

ukázalo, v češtině jsou tyto klauze zastoupeny mnoha rozličnými způsoby. Setkala jsem se rovněž s případy, kdy klauze byla v českém respondentu úplně vynechána nebo široce opsána. Infinitivní klauzí s největším počtem respondencí byla klauze *pour* + infinitiv. Tato klauze byla v korpusu obsažena více než šest tisíckrát. Druhou nečastější klauzí byla klauze tvořena s předložkou *sans*. Poté následovaly tři klauze, jejichž response se v korpusu objevily méně než pět setkrát: *après* + infinitiv, *avant de* + infinitiv, *afin de* + infinitiv. Dále jsem našla mnoho klauzí, které se v korpusu objevovaly méně než 35krát. U čtyřech klauzí jsem v korpusu nenašla ani jednu response. Byly to klauze *du seul fait de* + infinitiv, *de sorte de* + infinitiv, *quitte à* + infinitiv a *sous peine de* + infinitiv.

Z celkově velkého počtu respondencí může říci, že jsou infinitivní klauze v současné francouzštině velmi častým gramatickým jevem. Jak se ukázalo, jejich českými ekvivalenty nejsou pouze vedlejší příslovečné věty, ale také příslovečné určení, přívlastek, různé typy vedlejší vět či věta hlavní.

5. Résumé

Pour la réalisation de ce mémoire, mon travail a été divisé en deux parties : théorique et pratique.

Dans la partie théorique, le premier chapitre, j'ai défini les termes « infinitif », « phrase », « énoncé », « proposition » et « proposition infinitive ». Ce chapitre parle également de la description de traits morphologiques, syntaxique, sémantiques et stylistiques de l'infinitif tchèque et de l'infinitif français.

Parmi les traits sémantiques, les infinitifs peuvent exprimer un événement ou un état et non des objets (comme des personnes, des animaux ou des choses), des termes ou encore des qualités. Parmi les traits morphologiques commun entre les infinitifs tchèques et français, on peut citer celle d'exprimer la voix. Cependant, en tchèque, les infinitifs sont en plus capables d'exprimer l'aspect. Par contre, aucun d'eux ne sont capable de marquer la personne, le nombre, la modalité, le genre, la déclinaison. Enfin, les infinitifs français contrairement aux infinitifs tchèques peuvent exprimer le temps comme par exemple : *avoir chanté*. Cependant, les grammairiens s'interrogent toujours sur cette faculté à exprimer le temps.

Concernant les infinitifs en français, j'ai étudié également leur capacité à créer le prédicat primaire et secondaire. Pour finir, j'ai du donner une définitions aux valeurs syntaxiques pour chaque langue. En tchèque, dans une phrase les infinitifs peuvent prendre le rôle d'un sujet, d'un objet, d'un prédicat, d'un attribut ou d'un complément circonstanciel de concession et ils remplacent les phrases subordonnées du complément du verbe. Les infinitifs font partie de la phrase complexe constituée d'un complément circonstanciel de condition ou des compléments circonstanciels. Dans une phrase française, les infinitifs peuvent représenter la fonction de prédicat, d'objet, d'attribut du complément du verbe, d'attribut, d'aposition, et de complément circonstanciel. J'ai aussi mentionné les différences parmi la phrase, l'énoncé et la proposition. J'ai trouvé intéressant l'expression « klauze », créée à partir de l'anglais « clause », avant d'être introduite dans la terminologie syntaxique tchèque pour combler un manque.

J'ai consacré le deuxième chapitre de la partie théorique à la description des propositions infinitives françaises. Une proposition infinitive est une sorte de construction de phrase dont le verbe est à l'infinitif.

Dans l'introduction sur le chapitre sur des propositions infinitives, Grevisse dit que les grammairiens ne sont pas d'accord en ce qui concerne leur définition. Il interpelle donc Al. Lorian et dit que seul les infinitives dans les phrases subordonnées peuvent être des propositions infinitives à la condition que l'infinitif est une certaine indépendant du verbe principal. L'infinitif doit être introduit par un agent de subordination, sinon son sujet, qui peut ou pas être exprimé, doit être différent du verbe principal. Les traits sémantiques sont les mêmes que ceux d'un infinitif, c'est-à-dire qu'ils ont la capacité d'exprimer une action ou une situation. Les propositions infinitives n'expriment ni les objets, ni les termes, ni les qualités. En ce qui concerne les capacités morphologiques, elles expriment la voix, la déclinaison et le temps. Par contre elles n'expriment pas la personne, le nombre grammatical ou le genre. Concernant les capacités syntaxiques, une proposition infinitive peut être un prédicat, un complément d'objet du prédicat, un objet, un attribut, un sujet ou un complément circonstanciel.

Dans cette partie, j'ai étudié aussi les trois types de constructions mi-phrases décrites par Jan Šabršula qui sont en réalité des propositions infinitives suite à l'allégation de Grevisse. Parmi ces constructions on note les propositions mi-phrase de l'objet, les constructions mi-phrase de complément circonstanciel et les constructions mi-phrase de sujet.

A la fin de la partie théorique j'ai essayé de cataloguer tout les agents qui forment une proposition infinitive.

La partie pratique est basée sur des recherches effectuées dans le corpus parallèle *InterCorp*. J'ai rentré au fur et à mesure les propositions infinitives dans le corpus et j'ai cherché leur équivalence en tchèque. Tout d'abord, j'ai eu l'intention d'examiner beaucoup plus d'exemplaires, mais sans succès de part le nombre d'occurrence très important pour chacun d'eux. J'ai donc décidé de rechercher seulement 27 prépositions suivies d'un infinitif formant une proposition infinitive et leurs équivalents en tchèque. Je pensais que ceux-ci étaient des phrases subordonnées de complément circonstanciel. En réalité j'ai appris que les propositions infinitives ont beaucoup d'équivalents

différents en tchèque. J'ai trouvé aussi certains cas où les propositions n'ont pas eu une équivalence.

La proposition infinitive la plus fréquente avec plus de 6000 occurrences trouvées dans le corpus est celle formée avec *pour*. La deuxième plus fréquente est la proposition infinitive *sans* + infinitif. Les trois propositions infinitives avec moins de 500 occurrences sont celles-ci: *après* + infinitif, *avant de* + infinitif, *afin de* + infinitif. J'ai retrouvé également beaucoup de propositions infinitives avec moins de 35 occurrences. Il existe quatre propositions pour lesquelles je n'ai pas trouvé une seule correspondance. Ce sont les propositions *du seul fait de* + infinitif, *de sorte de* + infinitif, *quitte à* + infinitif et *sous peine de* + infinitif.

Ayant un grand nombre d'occurrences, on peut estimer que les propositions infinitives sont très fréquentes dans le français contemporain.

6. Bibliografie

GOFFIC, P. *Grammaire de la phrase française*. Paříž: Nakladatelství Hachette, 1993. ISBN 2-01-020383-6

GREPL, M a kol. *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové Noviny, 2001. ISBN 978-80-7106-980-5

GREVISSE, M a GOOSE A. *Le Bon Usage: Grammaire française*. Paříž: Nakladatelství Duculot, 2006. ISBN 978-2-8011-1404-9

HENDRICH J., RADINA O. a TLÁSKAL J. *Francouzská mluvnice*. Plzeň: Nakladatelství Fraus, 1991. ISBN 80-04-14022-X

KARLÍK P., NEKULA M., PLESKALOVÁJ. *Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-484-X

RIEGEL, M., PELLAT, J. -C. a RIOUL, R. *Grammaire méthodique du français*. Paříž: Nakladatelství Quadriga, 2004. ISBN 978-2-13-055984-9

ŠABRŠULA J. *Vědecká mluvnice francouzštiny*. Praha: Nakladatelství Academia, 1986.

Elektronické zdroje:

<http://www.korpus.cz/intercorp/>